

- ⊕ **Exposicions:** 'Picasso descobreix París'
- ⊕ **Festivals:** Serielizados a Barcelona
- ⊕ **Art i museus:** Antoni Miró a València

RETRATS DE L'1-0 ROGER ESPAÑOL

'No crec que s'arribi a esclarir mai qui em va disparar'

ENTREVISTA ALEIX SARRI

'Entenem que l'1-0 és plenament legal segons la llei internacional'

CLARA PEYA, MÚSICA ENLLUERNADORAMENT BONA

MERCÈ IBARZ

L'artista musical en un moment del petit concert de dijous a la Model.

M.I.

Com se sol dir, el seu concert dijous al vespre a la Model va cloure amb fermall d'or l'obertura de les jornades sobre l'U d'Octubre que s'hi celebren aquests dies

No recordo cap altra experiència estètica musical tan forta des que, en el llunyaníssim any de 1974, vaig sentir per primera vegada, sense saber-ne res, el pianista i compositor Keith Jarrett (1945). Era a Perugia, a l'Umbria Jazz Festival, al l'aire lliure, m'hi van portar els amics torinesos. Veuria i sentiria el gran Thelonious Monk, i això ja era prou raó per a mi llavors. El vam veure. No tocava a la plaça major sinó dalt d'una carena propera. Sentir el mestre Monk, de nit, il·luminat en la distància, va ser molt gran. Però encara ho va ser més, i demano excuses al mestre, sentir l'endemà, a la Piazza Maggiore, aquell pianista que el meu amic de l'ànima, que no m'hi podia acompanyar perquè estava fent la mili (a Lleida, ves) i que de música en sabia i en sap un niu, desconeixia. Sentir el **Concert de Colònia** va ser per a mi una experiència fonamental, decisiva. Vaig comprar el disc i quan vaig tornar a casa vaig ser la reina del mambo, ningú no el coneixia.

Això mateix m'ha passat aquesta setmana, dijous al vespre, al pati d'entrada de la Model, sentint i veient tocar **Clara Peya** (Palafrugell, 1986). No la coneixia de res ni n'havia sentit parlar, però m'apresso a dir que és més que consolidada, ha enregistrat vuit discos! No era ella, era jo: he estat força desenganyada els darrers anys de la música en directe i els seus concerts i actuacions, a casa no sortim gaire de vespre i vam veure tants concerts en viu de joves que ja no hi anem més,

La Peya és del tot conscient de la càmera, de l'única manera decent possible: no poses per a ella, deixes que ella, la càmera, t'inclogui i prou

Quan vaig dir Jarrett: 'Què més voldria', va dir ella. Agustí Fernàndez: 'És clar!' Mary Lou Williams: 'No la conec, una dona música m'interessa molt'

tret d'algun de música clàssica, que els músics tenen això a mesura que es fan grans: no vull sentir més grups com el meu ni similar, no segueixo l'actualitat, només escolto ara música clàssica. Fins a un concert de jazz em costa arrossegar-nos.

Agraeixo a la poeta Blanca Llum Vidal que, cansada com estàvem totes dues a dos quarts de deu del vespre –ella venia d'Ovieu, directament de l'avió, hi havia presentat el seu poemari *Aquest amor que no és u / Este amor que no es uno* (traducció de Berta García Faet, Ultramarinos, 2018) – i jo havia tingut un dia intens de feina i encàrrecs, domèstics i d'escriptura, cansades com estàvem, deia, em digué que feia un esforç per sentir Clara Peya, que s'ho valia molt. Sí senyora, s'ho val molt, moltíssim.

Tan sols de començar a sentir-la, vaig dir-me: és descendent directa del Jarrett! Només li faltava murmurar, com fa ell, cantar fluixet, taral·lejar. Cansada i tot, vaig treure el mòbil i vaig engregar a fer-li fotos, amb tanta discreció com vaig poder i feien els fotògrafs amb objectius potents. Un sent de seguida que no es pot posar pel mig amb la càmera quan toca aquesta dona, interferint així en la música dels espectadors. Per ella ho podries fer, ho vam veure de seguit, els fotògrafs, la Peya és del tot conscient de la càmera, de l'única manera decent possible: no poses per a ella, deixes que ella, la càmera, t'inclogui i prou. Em va desaparèixer el cansament en un tres i no res. Tal com us ho dic.

La veia tocar, sentia la seva música, i vaig dir-me a continuació: també és parenta del gran **Agustí Fernàndez** (Palma, 1954)! La mateixa relació no ja amb el so del piano sinó amb les tripes del piano... També deu tenir mares, àvies i tietes musicals, em vaig dir. La Peya i la Vidal han fet espectacles poètics de la Marçal. Llavors em va venir una música, compositora i intèrpret, que fa massa que no sento (hi poso remei ara mateix), **Mary Lou Williams** (1910 – 1981), que tant vaig sentir de jove. Li ho vaig dir en acabar. No acostumo gens, però gens, a fer aquestes coses, dir a un artista l'efecte que m'ha fet el seu art i que em pareix saber d'on prové. Quan vaig dir Jarrett: 'Què més voldria', va dir ella. Agustí Fernàndez: 'És clar!' Mary Lou Williams: 'No la conec, una dona música m'interessa molt.' Vaig buscar per internet, la va veure: 'Ah, és clar, i tant que sí!'

Érem a la Model, deia. El meravellós concert, sintetitzat en quatre peces, de Clara Peya tancava l'obertura de les jornades '1 d'Octubre i més. Exposicions, tallers, taules rodones i més, un any després de l'1 d'octubre', que ha organitzat Jaume Asens des de l'Ajuntament de Barcelona, que se celebren aquest cap de setmana. El programa, **aquí**.

Amb permís de **Francesca Llopis** (Barcelona, 1962), que hi té una obra enorme que relliga dues cel·les en una garba de llum, i dels altres artistes de l'exposició 'Resistències i memòria. L'art contra la repressió i la censura': gràcies per descobrir-me Clara Peya, Blanca! 📖

‘DES DE L'HAVANA’ CARTA DE PERE CAMPS A LLUÍS PUIG

Carta de Pere Camps a Lluís Puig, que és a l'exili des del 30 d'octubre · ‘Cartes per la llibertat’ és un espai de VilaWeb per a expressar la solidaritat amb els presos polítics i exiliats i, alhora, per a fer conèixer qui són

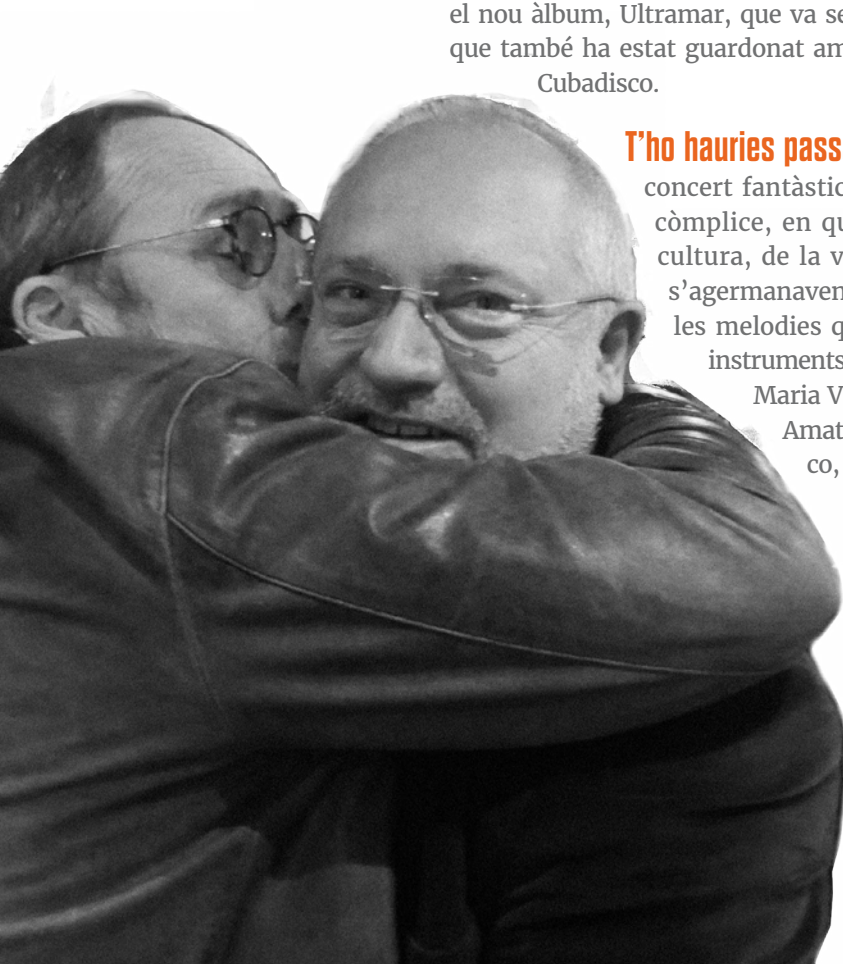
Estimat Lluís:

Sóc a l'Havana, on series tu, com a conseller, si la política repressiva dels aparells de l'estat no t'haguessin empès cap a l'exili.

Torno a ser a Cuba, doncs, per poder ser testimoni de la culminació d'un camí que va començar la Maria del Mar Bonet el 2012 –tu aleshores eres el director general de Cultura Popular–, amb un premi Cubadisco pel CD Bellver i una actuació especial al Teatre Lázaro Peña, i que ha tingut una magistral culminació, amb premi internacional Miguel Matamoros inclòs, aquest dissabte al Teatre José Martí. Hi ha presentat el nou àlbum, Ultramar, que va ser cuinat a Cuba el 2016 i que també ha estat guardonat amb el premi internacional Cubadisco.

T'ho hauries passat més que bé, va ser un concert fantàstic, d'una volada intensa i còmplice, en què la nostra llengua i la cultura, de la veu de la Maria del Mar, s'agermanaven de manera natural amb les melodies que feien sortir dels seus instruments músics referents com José Maria Vitier, Jorge Reyes, Pancho Amat o José Luis Cortés, El Tosco, entre d'altres.

I al final, la Maria del Mar –que gran, la Maria del Mar!– va recordar a les persones que assistíem al recital que hi havia presos polítics i exiliats a casa nostra, un d'ells tu, estimat amic meu, i l'ambaixador de l'estat al qual pertanyem sense

Si hi ha un poble que sap què és lluitar per la sobirania, és el cubà, que encara avui suporta el bloqueig de l'imperialisme

Tu sempre m'has acompanyat en la meua obsessió de crear ponts culturals amb els països llatinoamericans i del Carib

haver-ho pogut decidir es va aixecar i se'n va anar. Això sí, sense que ningú li fes cas, enmig dels aplaudiments solidaris.

Aquests dies a Cuba, Lluís, m'he fet un fart d'explicar la situació de la terra, i de recordar la repressió, l'ocupació política i els empresonaments i l'exili i de recordar que és immensament majoritària la voluntat del poble de Catalunya de decidir el nostre futur lliurement.

I més enllà de l'opinió sobre la independència o no de Catalunya, l'empatia contra la repressió i pel dret d'autodeterminació era unànime. Si hi ha un poble que sap què és lluitar per la sobirania, és el cubà, que encara avui suporta el bloqueig de l'imperialisme, que no és més que el càstig per haver escollit el seu camí sobiranament!

Si hi haguessis estat, aprofitant el camí obert per la Maria del Mar i coneixent-te, estic segur que Cubadisco, la trobada més important de la música cubana, ja rumiaria la possibilitat de dedicar una edició a la música catalana i en català.

No ho dic per dir, tu sempre m'has acompanyat en la meua obsessió de crear ponts culturals amb els països llatinoamericans i del Carib. Tinc molt present, Lluís, que sense tu la Biennial Catalunya-Uruguai hauria estat molt difícil.

Ho hem comentat moltes vegades: el continent llatinoamericà i el Carib són una immensa plataforma per a la nostra llengua i cultura, per a la nostra música popular i la nostra cançó.

Ja fa tres mesos que no ens veiem, perquè no és fàcil trobar-nos quan hi ha tants quilòmetres de distància entre la teua Terrassa o la meua 'ca la Republicana' i l'exili obligat a Brussel·les, però jo sé que tu, des d'allà, continuaràs treballant per la cultura i tu saps que jo, des d'aquí, faré tant com pugui per aturar la repressió.

T'estimo, amic meu.
Pere Camps 🇪🇺

LES TRAMPES D'ÁBALOS SOBRE EL CORREDOR MEDITERRANI

PERE MARTÍ

Ábalos va anunciar una línia que connectarà Algesires amb França el 2021, però la doble via d'ample internacional no estarà enllestida, com a mínim, fins al 2025. ACN

La polèmica sobre l'absència de Torra a l'acte és una cortina de fum per a tapar que el corredor no estarà enllestit el 2021, com va dir el ministre, sinó el 2025 * El delegat del govern espanyol a València autoritza manifestacions feixistes el Nou d'Octubre*** Les Illes i Catalunya signen un conveni en matèria de memòria democràtica**

TEMA DEL DIA

Polèmica. El president Quim Torra no va assistir a l'acte de suport al corredor mediterrani que es va fer dijous a Barcelona, convocat per l'Associació Valenciana d'Empresaris (AVE) que presideix Vicente Boluda. La seva absència ha aixecat polèmica i fins i tot una queixa del seu homòleg valencià, Ximo Puig, que ha acusat Torra de no interessar-se pels problemes dels valencians. I com és habitual en aquests casos, l'establishment s'ha afegit a les crítiques a Torra de manera clarament interessada. Però la polèmica va molt bé per a tapar les trampes que va fer el ministre espanyol de Foment, José Luís Ábalos, en el seu discurs.

Els organitzadors de l'acte van decidir que l'única autoritat política que hi intervindria seria el ministre espanyol i es van negar que Torra, el president de Catalunya, intervingués durant l'obertura o la clausura de l'acte al Palau de Congressos de Barcelona. Un menyspreu institucional intolerable i una demostració de sucursalisme que Torra, evidentment, no va acceptar. El van convidar a asseure's i escoltar, com van fer Ximo Puig i la resta d'empresaris. Però en un acte oficial a Catalunya, el seu president ha de parlar. I més, si donen la paraula a un ministre del PSOE, el partit que va construir el primer TGV de l'estat espanyol el 1992 entre Madrid i Sevilla, tota una declaració d'intencions. Des d'aleshores, els successius governs del PSOE i també els

Ni tan sols s'han aprovat els projectes per a duplicar les plataformes en els trams on el 2021 s'haurà de donar alternances de pas als trens que vagin en direcció contrària

Val més que Ximo Puig i Quim Torra facin front comú en lloc de retrets si volen tenir el corredor mediterrani acabat

del PP, han construït una xarxa radial del TGV centralitzada a Madrid i han menystingut el corredor mediterrani, més rendible econòmicament.

Vint-i-sis anys després de la inauguració del TGV entre Madrid i Sevilla, un ministre del mateix partit va explicar que el corredor mediterrani estaria enllestit el 2021, cosa que el públic va aplaudir fervorosament, sempre disposat a la genuflexió davant Madrid. Ábalos va anunciar una línia que connectarà Algesires amb França, però la doble via d'ample internacional no estarà enllestida, com a mínim, fins al 2025. Per tant, no hi haurà un corredor mediterrani com a tal –per on podran passar trens de mercaderies i TGV a la velocitat que han d'anar– fins d'aquí a set anys, si es compleixen els terminis. Fins al 2021, només es poden adaptar les vies actuals a l'ample internacional, si més no, en el tram València-Tarragona.

Però a la pràctica això no és un escurçament de terminis, sinó un nou retard,

perquè el ministre predecessor, el popular Íñigo de la Serna, ja va prometre que el corredor estaria acabat el 2019, i la seva predecessora i actual presidenta del congrés espanyol, Ana Pastor, va fer la mateixa promesa, però per al 2016. I si ens remuntem al març del 2011, el ministre socialista José Blanco, en un acte també a Barcelona, es va comprometre que el 2020 el corredor ferroviari estaria acabat, però amb doble plataforma en tots els trams i una inversió de 51.300 milions d'euros. Aquell projecte, que el PP va qualificar de 'faraònic', s'ha rebaixat en 20.000 milions d'euros i ni tan sols s'han aprovat els projectes per a duplicar les plataformes en els trams on el 2021 s'haurà de donar alternances de pas als trens que vagin en direcció contrària. Per tant, ni el concepte corredor ni el calendari no acaben de ser clars quan parla un ministre espanyol.

El resultat de tot plegat és que, de moment, hi haurà un corredor mediterrani a mig gas amb una mica de sort el 2021. Però tenint en compte els precedents, la paraula d'Ábalos s'haurà de verificar, tret que el pròxim ministre de Foment, que potser no triga tant a ser nomenat, fixi una altra data. Pel que fa a la relació entre els dos presidents afectats, val més que facin front comú en lloc de retrets si volen tenir el corredor mediterrani acabat. De moment, Torra ha convidat Puig a reunir-se per parlar d'aquesta qüestió i d'altres d'interès comú, i el president valencià s'ha mostrat 'favorable a l'entesa'. A veure si troben un forat a les respectives agendes.

MÉS QÜESTIONS

Polèmica per l'autorització del delegat del govern espanyol de manifestacions feixistes a València el Nou d'Octubre. El delegat del govern espanyol a València, el socialista Juan Carlos Fulgencio, ha autoritzat la manifestació del Nou d'Octubre que es fa cada any, convocada per entitats i partits democràtics. Però també ha autoritzat convocatòries d'extrema dreta destinades a boicotar la diada. Entre aquestes, n'hi ha de convocades

per Espanya 2000, l'organització que va fer l'escarn davant el domicili de Mònica Oltra, o una desconeguda Associació del Regne de València de Gais i Lesbianes, Transexuals i Bisexuals, pròxima al GAV. Tenint en compte els incidents de l'any passat, la Comissió 9 d'Octubre ha expressat públicament la preocupació per l'actitud de la delegació del govern espanyol. Arran de la polèmica, VilaWeb ha entrevistat el portaveu de la comissió i secretari d'Acció Cultural, Toni Gisbert:

—Com valoreu l'actitud del delegat del govern espanyol?

—No sabem si actua per ignorància o per mala fe, però tant una cosa com una altra serien greus en un càrrec de la seva responsabilitat. Li demanem que hi haja una separació física i temporal entre les manifestacions. No podem ocupar el mateix espai i la mateixa hora, i el delegat té competències per fer-ho.

—Teniu por que es repeteixin els incidents de l'any passat?

—La ultradreta a València està en extinció. Moltes de les entitats ultres que convoquen són associacions fantasma, sense gent. La delegació ho hauria de tenir en compte, això, però si més no, demanem que es garanteixi la seguretat de la manifestació del Nou d'Octubre, abans, durant i després.

—Teniu prevista alguna reunió amb el delegat del govern espanyol?

—Sí, la setmana que ve. A més de la separació física de les convocatòries, l'advertirem que, si durant el 9 d'octubre hi ha cap incident, demanarem que dimitiesca. El senyor Juan Carlos Fulgencio en serà el responsable, i també el govern espanyol, perquè el delegat és un home del ministre José Luís Ábalos.

El PP rebutja l'ofertament de Camps de ser candidat a la batllia de València. L'ex-president de la Generalitat Francisco Camps va dir ahir que estaria 'encantat' de ser candidat a la batllia de València si les bases i els companys de

Museu Dalí de Figueres. WIKIMEDIA COMMONS

partit li ho demanessin, però el Partit Popular no ha trigat ni vint-i-quatre hores a tancar-li la porta. Concretament, Camps va dir que si els responsables del partit li diguessin que volen recuperar la 'potència' de la capital valenciana en època del PP, ell es presentaria com a batlle. 'És impossible un honor més gran', va dir. La secretària general del PP al País Valencià, Eva Ortiz, ha rebutjat explícitament que Camps pugui ser candidat. Tot i dir que reconeix que va fer coses 'positives' durant el seu mandat, considera que és 'moment d'un altre tipus de persones, projectes i situacions', tant al PP com al País Valencià. Amb tot, ha recordat que la decisió la prendrà la direcció espanyola del PP de la mà de la valenciana.

Les Illes i Catalunya signen un conveni en matèria de memòria democràtica. La consellera de Cultura, Participació i Esports, Fanny Tur, i la consellera de Justícia de la Generalitat de Catalunya, Ester Capella, han signat a ca n'Oleo un conveni en matèria de memòria demo-

cràtica. L'objectiu és impulsar conjuntament totes les accions que contribueixin a la reparació, dignificació i reconeixement de les persones que van perdre la vida durant els episodis que es van derivar del desembarcament de les tropes republicanes encapçalades pel capità Alberto Bayo. Les dues conselleres s'han desplaçat fins al cementiri Son Coletes, al municipi de Manacor, per participar en un acte d'homenatge a les cinc milicianes assassinades el 5 de setembre de 1936. En l'acte hi han participat familiars de les víctimes, representants de l'Ajuntament de Manacor, del Govern i de la Generalitat de Catalunya.

Els Castellans d'Andorra s'afegeixen a la campanya per l'ús del català. La nova campanya del servei de política lingüística per a fomentar l'ús del català compta amb una incorporació: els Castellans d'Andorra. Els participants que s'uneixin a la catorzena temporada del Voluntariat per la llengua podran formar part de la colla castellera, ja que l'associació té el català com a llengua vehicular i ofereix

un teixit social que facilita l'adaptació al país. Amb el lema 'No te'l guardis', la campanya té com a objectiu fomentar el projecte de voluntaris i aprenents per a sensibilitzar els no-catalanoparlants de la importància d'aprendre i fer servir el català. Actualment, aquesta iniciativa compta amb 58 parelles actives i espera aconseguir més participació.

LA XIFRA

17 plantes tindrà l'hotel que preveuen de construir al Cabanyal, segons el nou pla especial per al barri que ha presentat el regidor de Desenvolupament Urbà, Vicent Sarrià. El nou hotel es construirà al costat de la Marina de València, en els terrenys on es va descartar de fer les piscines olímpiques.

TAL DIA COM AVUI

El 28 de setembre de 1974 es va inaugurar el Museu Dalí a l'edifici de l'antic teatre de Figueres. Arran de l'èxit immediat, l'any 1983 el museu es va ampliar annexant la Torre Gorgot, part de les antigues muralles de la ciutat. **III**

ALEIX SARRI

‘Entenem que l’1-0 és plenament legal segons la llei internacional’

Entrevista al nou coordinador de política internacional del president Torra

ANDREU BARNILS

Aleix Sarri (1985) és biotecnòleg per la UAB, però quan va acabar la carrera va veure que la feina no l’apassionava. I, en canvi, portava a la sang la política internacional. Va fer un màster en Relacions Internacionals per l’IBEI, pràctiques a la consultoria de Xavier Roig i a vint-i-cinc anys es plantava al Parlament Europeu per fer d’assistent de Ramon Tremosa. Hi ha passat vuit anys seguits. Ara, a només trenta-tres anys, és el nou coordinador de política internacional del president Quim Torra. Ha deixat Brussel·les i torna a viure a Barcelona. En aquesta entrevista, parla dels vuit anys al Parlament Europeu, de la nova feina i de la seva evolució.

—A quin col·legi vau anar?

—Sóc del barri de la Sagrada Família, però vaig anar a l’escola de Ravell, a la plaça del Sortidor del Poble Sec, a Barcelona. Dels cinc anys fins als divuit. La meva mare era la professora d’anglès de l’escola. I el meu pare, enginyer de mines, era professor de matemàtiques en un institut.

—Quins estudis teniu?

—Biotecnologia. Però un cop vaig acabar la carrera, em vaig adonar que no m’apassionava. Crec que s’ha de treballar en coses que el diumenge a la tarda no et faci res d’anar a fer-les l’endemà. I vaig voler fer un canvi. A mi sempre m’havia agradat la política internacional. Tinc doble nacionalitat, perquè la meva mare és de Guatemala, i amb el meu pare estàvem tot el dia parlant de política internacional. Potser em ve d’aquí. No ho sé. El cas és que vaig fer un màster en Relacions Internacionals aquí a Barcelona. Després vaig fer unes pràctiques al Parlament Europeu i quan vaig tornar vaig treballar vuit mesos a una consultoria de comunicació política a Barcelona. La de Xavier Roig.

—Xavier Roig porta ara Manuel Valls. I durant molts anys, Pasqual Maragall.

—Exacte. Vaig aprendre’n moltíssim.

No m'he trobat mai amb un polític d'un altre país que m'hagi dit, per exemple, que tenim un problema de populisme

Quan un europeu veu l'estat espanyol, té la percepció que és més modern que no ho és

—I a Brussel·les, com hi torneu?

—Ramon Tremosa va veure el meu currículum i em va cridar. I allà he estat vuit anys. Treballant per ell allà dalt dels vint-i-cinc anys als trenta-tres, gairebé.

—Quin resum en faríeu?

—Hi he viscut la degradació del Parlament Europeu, i a la vegada he vist com el procés català s'internacionalitzava i es convertia en qüestió europea. De manera gairebé matemàtica, cada any el projecte europeu ha entrat més en crisi. Primer va ser una crisi financera, després econòmica i finalment política, que encara hi és. També he vist com la qüestió catalana primer no era sobre la taula i, a mesura que passaven els anys, anava tenint més rellevància.

—Escenes o personatges que us hagin marcat?

—Evidentment, Ramon Tremosa. M'ha ensenyat com es comporta un càrrec electe. A mi em va marcar molt l'amistat que tenien Ramon Tremosa, Oriol Junqueras i Raül Romeva. Com van ser capaços d'anar junts i superar diferències de partit i ideològiques per tal d'unir forces. Extraordinari. Model a recordar: o estem units o no ens en sortim. I després, Amadeu Altafaj. Era un dels portaveus de la Comissió Europea. Vice-cap de ganivet. Persona amb un gran sentit de la diplomàcia. Va arriscar la carrera professional per ajudar el nostre país. I el dret dels catalans. Persones que es juguen prestigi i patrimoni. Altafaj n'és una.

—I després de vuit anys a Brussel·les, el record més negatiu?

—La pitjor imatge que m'emporto és el 2 d'octubre del 2017, quan el portaveu de la Comissió Europea va ser incapaç de tenir unes paraules de solidaritat amb els ferits del dia 1. I com l'endemà Frans Timmermans deia al parlament que la violència no havia estat excessiva. Crec que és un moment decebedor com a europeu, no únicament com a català. Crea un precedent perillós per a tots: pot ser no condemnable, la violència? Obre portes que haurien d'estar tancades.

—Ara teniu nou càrrec: coordinador de política internacional del president de la Generalitat, Quim Torra. Després d'anys a Brussel·les, ara a Barcelona. Quines funcions tindreu?

—Assessorar el president Torra, en coordinació amb el president Puigdemont i la conselleria d'Exteriors. Hauré de donar suport en relacions internacionals. Organitzar viatges, reunions. Les línies bàsiques seran les dels últims anys, marcades per Exteriors. Hauré d'aprofundir-hi. La cursa és de fons i ens tocarà parlar del primer d'octubre. Aquest és el cor de la qüestió, de cara al món.

—Quins punts a favor i en contra té Catalunya de cara al món?

—Les imatges de l'1-O van colpir a tot el món. No recordo cap altre exemple en què es fes servir la violència per aturar una jornada democràtica. Ni al Kurdistan durant el referèndum de l'any passat. També crec que ha de passar un temps fins que el món, i nosaltres també, pàim l'1-O i les seves conseqüències. Què vol dir aquella violència? Què vol dir que enviessin sis mil policies? Què vol dir que hi hagi presos i exiliats? Què vol dir que els acusin de rebel·lió? A Alemanya no l'han vista. Tot això encara ho hem de pair. I el món, també.

—El món no entén la presó. Tampoc no entén la nostra DUI?

—Hi ha gent de tot. Nosaltres ens hem de centrar a explicar per què vam arribar al 27-O. Encara és massa d'hora per jutjar i entendre el 27-O. Hi ha països que en els seus processos van tardar molts mesos a implementar la independència. El 27-O va ser un senyal molt clar que no hi havia marxa enrere cap a l'autonomisme. Ha quedat clar que el poble català es va autodeterminar l'1-O.

—L'Àsia i Amèrica són radi d'acció? O només Europa?

—Volem establir relacions amb tants països com sigui possible. També és lògic que el focus se situï sobretot a Europa. Al capdavant, Catalunya és un país dins la

Unió Europea, i som un poble europeista. De vocació oberta al món. I la nostra dependència de la resta de l'estat ha disminuït molt. La nostra primera prioritat ha de ser ajudar a construir una Unió Europea que entengui que el projecte català, i el de l'autodeterminació, fa una Europa millor. Això que fem a Catalunya avui no és important per a Catalunya i prou. Acostar el poder polític a la gent i les regions, fer-lo més local, és una de les claus per a tenir èxit al segle XXI i poder prosperar.

—Mala imatge catalana, hi és?

—No m'he trobat mai amb un polític d'un altre país que m'hagi dit, per exemple, que tenim un problema de populisme. O d'extrema dreta. Això són coses de segons quins opinadors. Sí que hi ha una pregunta que ens fan, i ens continuaran fent.

—Quina?

—Per què voleu ser independents? Quan un europeu veu l'estat espanyol, té la percepció que és més modern que no ho és. Veu autopistes, aeroports, TGV, poca delinqüència i la sensació de modernitat. Passa que no s'adiu amb l'estat de les institucions. La transició espanyola és a l'arrel de les coses que avui veiem al Tribunal Suprem, o la impunitat amb què actuen la policia i altres estaments. Hi ha gent que es pensa que l'estat és seu. I això passa perquè mai no es van prendre mesures per a desfranquitzar l'estat. La transició va tenir molt bona fama. I el catalanisme, en certa manera, el va legitimar. I ara hi ha un procés de fer entendre fora com es va escriure la constitució. I que l'article 2 el van portar els militars. Això és important. Ajuda a fer entendre quines coses fallen a l'estat espanyol d'ara.

—La imatge d'Espanya és bona: gent simpàtica i agradable.

—Des de l'1-O crec que no. La imatge ha tingut un contratemps seriós. I amb un any de presos polítics, encara més. I si són condemnats per rebel·lió, la imatge continuarà empitjorant. Crec que la ron-

da de Pedro Sánchez va relacionada amb la consciència que la imatge d'Espanya ha quedat tocada.

—Trudeau, el president canadenc, va dir: S'ha de resoldre amb la llei i el respecte a la constitució, i el respecte als drets humans i la llibertat d'expressió. Això va dir davant Sánchez.

—Unes declaracions amb les quals no tenim cap problema. Penseu que Espanya ha ratificat la declaració de drets humans i el tractat internacional dels drets civils. I tots dos reconeixen el dret d'autodeterminació dels pobles. Entenem que l'1-O és plenament legal segons la llei internacional i, a més a més, fer un referèndum és constitucional, a Espanya. Per tant, la solució pot ser perfectament legal. Es pot resoldre políticament.

—No us trobeu amb el cinisme clàssic de dir: mireu catalans, sense força no us en sortireu.

—Els actors som nosaltres. I nosaltres tenim clar que ho farem sense violència. De manera democràtica i pacífica. Ho saben els del sí, els del no, i els qui no ho saben. Hi ha molta gent del no que no li agrada veure polítics empresonats. Les coses que passin a Catalunya, i com, les decidirem nosaltres. La nostra tasca a escala internacional és ensenyar la fotografia de tot això que passa. Explicar les situacions que pot haver-hi: acusats per rebel·lió, no rebel·lió, Sánchez i el referèndum. I que el poble vol una solució pacífica. Sempre l'hem volguda. És important recordar que l'única vegada que hi ha hagut violència és quan van enviar policies per reprimir l'1-O.

—A banda de la política, què us agrada?

—Viatjar i llegir. Fa poc vaig anar a l'antiga Prússia amb un amic meu, l'Andreu Pujol. A Kaliningrad. I vam visitar el que quedava de Königsberg. Allà hi havia una civilització que es deia Prússia que va deixar d'existir. Només en queda una catedral que van mig reconstruir. Tota la resta són edificis soviètics. Ara és un enclavament militar. I amb l'Andreu també

Alemanya està poc orgullosa del seu model federal i l'hauria d'exportar més

Hi ha un problema greu de politització entre els funcionaris europeus

vam viatjar a Gibraltar. Vam fer Gibraltar i Ceuta. Dos mons, tu. Dos mons.

—Alguna cosa que vulgueu afegir?

—Que Europa necessita dues reformes. Alemanya està poc orgullosa del seu model federal i l'hauria d'exportar més. Europa hauria de reconèixer l'autodeterminació dels pobles en la seva praxi. I l'altra, fer una reforma de l'administració europea. Hi ha un problema greu de politització entre els funcionaris europeus. I té conseqüències en el cas català. S'han de fer reformes per a reduir el nombre de persones que passen de ser alts càrrecs de partits a ser alts càrrecs de l'administració.

—A veure, poden ser funcionaris sense fer oposicions?

—Exacte. Poden ser-ho. Cada any hi ha un paquet de gent que passa del partit al funcionariat. Te'ls trobes i no saps si feia deu anys que eren al PP europeu o al Partit Socialista. I això té conseqüències. Les institucions han de ser tan neutrals com sigui possible. És la gran reforma interna que necessita Europa. Sense això, tindrem problemes seriosos. ■

Antiavalots de la Guàrdia Civil llancen gas lacrimogen contra els veïns d'Aiguaviva. JOAN-PAU FERRÉ

Aiguaviva: els 376 vots que van sobreviure a la crueltat policíaca

Retrats de l'1-0 Visitem Aiguaviva un any després del primer d'octubre i parlem amb els veïns que van salvar els vots de la ràtzia de la Guàrdia Civil

ORIOL BÄBLER

Taques negres. Una, dues, tres... Passen de la quarantena. Avancen a pas militar i prenen forma humana. Porten cascs, escuts, porres i bastons. Són gairebé les quatre de la tarda. Després d'un matí de falses alarmes, l'amenaça esdevé real. Els agents de la Guàrdia Civil fan picar les porres contra els escuts. Pam-pam-pam... Les ràtzies per les urnes han arrasat abans Sant Julià de Ramis i part de Girona. Aiguaviva és la pròxima

víctima. Pam-pam-pam... Els cops ressonen contra els murs de l'ajuntament i la parròquia de Sant Joan. Els agents han vingut amb ganes d'acarnissar-se.

A la plaça Constitucional —ara U d'Octubre—, una cinquantena de veïns fan una arrossada popular davant l'ajuntament. L'ambient és festiu. Plats plens, vi, cava i somriures. Però l'alegria es tenyeix de negre. El carrer del Pont comença a escopir agents antiavalots. Un, dos, tres... Els veïns corren cap a l'entrada de l'ajuntament per blocar-ne l'accés. Alcen

L'alegria es tenyeix de negre. El carrer del Pont comença a escopir agents antiavalots. Un, dos, tres...

els braços i criden: 'Votarem! Votarem!' Els agents es distribueixen 'com si fossin una legió romana', assegura Jaume Mas, veí del poble. Aixequen els escuts i ocupen la plaça de banda a banda. Aparten cadires i taules amb agressivitat.

Votants i guàrdies civils es miren als ulls. Mas i altres veïns demanen als agents que s'identifiquin i que mostrin l'ordre judicial per a entrar a l'ajuntament. Silenci... Ho tornen a repetir. Silenci... Alguns agents proven d'avançar rere l'escut. 'Identifiqueu-vos!', torna a cridar Mas. Ningú no

Mapa d'Aiguaviva. vw

respon. 'No vam tenir temps de demanar-ho una quarta vegada. Algú, no sabem qui, va donar l'ordre', explica. El silenci es transforma en un caos de crits, empentes amb escuts i porres volant per sobre dels caps.

La primera víctima és Josep Maria Nadal, ex-rector de la Universitat de Girona i germà de Joaquim Nadal. Els antiavalots el tiren a terra. L'aparten de la multitud i li donen cops. El piquen amb les porres i el trepitgen. Dos agents l'arrosseguen pel carrer del Pont. Nadal acaba hospitalitzat al Josep Trueta. A la plaça, la ràbia i la impotència resisteixen el primer envit dels guàrdies civils. 'Assassins! Truqueu a les ambulàncies!', criden diversos veïns des de les escales de la parròquia.

Una desena de persones bloquen les portes de fusta de l'ajuntament. La primera tinent de batlle, Marta Vives, observa l'escena des d'una finestra del consistori. Només un enreixat la separa dels antiavalots: 'Era impossible parlar-hi. Venien engegats a fer mal. Volien emportar-se l'urna, fos com fos.' Els agents encerclen les portes. La negror agafa un veí i el fa desaparèixer. Cops de porra a l'esquena, cops de puny... Una agent dels Mossos prova d'evitar la pallissa, però la brutalitat la menysté.

L'ajuntament resisteix fins que la Guàrdia Civil dispara gas lacrimogen amb un esprai. La primera bromada química no dissol els concentrats. Els veïns acoten el cap i intenten tancar les portes. 'Estàvem pendents de ba-

L'ajuntament resisteix fins que la Guàrdia Civil dispara gas lacrimogen amb un esprai. La primera bromada química no dissol els concentrats

rrar-los els pas. No sabíem què passava. Era una olor estranya... Però a la segona ruixada vaig notar de seguida l'ofec i el plor. Em vaig desorientar', explica Mas. Els agents aprofiten l'atordiment del gas per avançar i entrar en tromba. No hi ha misericòrdia. Aprofiten la superioritat física per acarnissar-se i empenyen la gent al fons de la plaça.

'Marta, tanca la porta. Que la trenquin'

Dins l'ajuntament, hi ha nervis i estossecs per culpa del gas. Rere les portes de fusta, hi ha una segona porta de vidre automàtica. 'Marta, tanca la porta!', exclama un noi que no vol ser identificat. La tinent de batlle la desactiva. Els agents atonyinen els veïns que protegeixen l'entrada. Un d'ells és esclafat contra una paret a cops d'escut. Un antiavalots mira d'obrir la porta amb les mans, però se'n desdii i se'n va. 'Tanca-la, tanca-la, Marta -repeteix el noi-. Si volen entrar, que la trenquin.'

Els guàrdies civils s'aparten de la porta i s'afegeixen al cordó que controla la plaça. Són vint segons de calma en què s'esdevé aquesta conversa:

—Noi: Marta, ens l'emportem [en referència a l'urna]?
—Marta Vives: No, tranquil, està solucionat.

El noi tus amb força dues vegades.

—M. V.: No hi ha res a dins.

Per la porta, apareix un home amb boina, és un dels comandants de l'operatiu. No ho sap, però ell i els seus homes són a punt de ser humiliats. L'enginy, aquesta vegada, venç la violència. L'urna d'Aiguaviva és plena de sobre buits. Un veí ha salvat els vots abans de la càrrega. Els ha tret per la porta del darrere i els ha amagat al maleter d'un cotxe. La ràtzia no ha servit per a res. 'Vaig patir tota la tarda. Els veia tornant al poble, enfurismats, perquè s'havien adonat de l'engany', explica Vives.

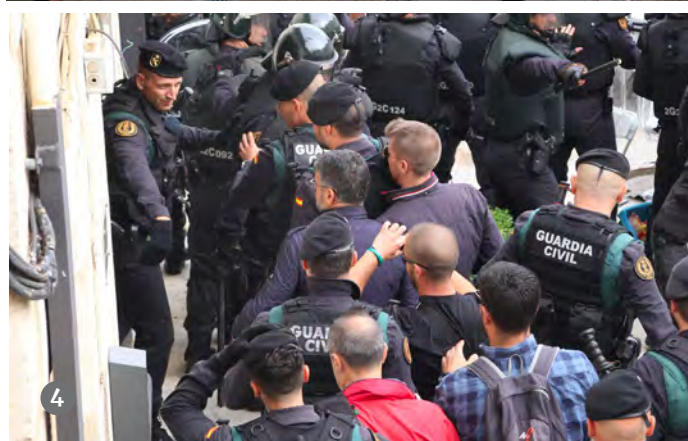
El comandament posa les mans sobre la porta, on hi ha serigrafiat l'escut del poble, i l'obre amb fúria. Els vidres espeteguen. 'Vinga!', crida el comandament. Llavors una desena d'agents entren a l'ajuntament. Quatre van de paisà. Un que porta ulleres de sol exigeix als membres de la mesa que s'identifiquin i li donin els DNI. Dos es dirigeixen directament a l'urna, però en comptes d'agafar-la, fan veure que forcegen per aconseguir-la. Un tercer ho enregistra amb una càmera. 'Eh, eh, eh, espera't', crida un d'ells. 'Van muntar un teatre vergonyós davant nostre mentre ens tenien acorralats', explica Vives.

Un guàrdia civil reclama al noi el mòbil amb què ha enregistrat l'entrada, però ell fuig escales amunt. Al pri-

mer pis del consistori, amaga el telèfon entre la paperassa d'un despatx. Els agents l'atrapen i li exigeixen de males maneres el dispositiu. Ell diu que l'ha perdut mentre corria i que no sap on és. Un antiavalots l'immobilitza pel coll i l'arrossega escales avall. Un segon agent, perquè les cames no li piquin amb els graons, li dona puntades de peu. Finalment el treuen de l'ajuntament i el tiren a terra, a la plaça.

Poc després, els guàrdies civils abandonen el consistori. S'emporten paperetes i l'urna sense els vots dins d'una bossa d'escombraries. 'Ens van rebentar una fusta de l'entrada. No sabem per què. I ens van requisar un portàtil, el primer que van trobar... Encara no l'hem recuperat', denuncia la tinent de batlle. Vives també explica que un dels agents de paisà va sortir del consistori fent veure que havia estat detingut. 'Anava amb els braços alçats i encreuats', diu.

Els agents marxen pel carrer del Pont, el mateix pel qual han accedit a la plaça. El cordó que conté els veïns es desfà i es converteix en una formació d'escuts que camina de recules. La gent els escriu i els segueix fins a l'entrada del carreró, on dos Mossos d'Esquadra aturen la multitud. L'operació ha durat poc menys de quinze minuts. Els guàrdies civils esquiven un cotxe vermell al final del carrer del Pont entre crits de 'viva España'. No hi paren atenció. Com a molt, li donen algun cop. Al maleter, però, hi ha allò que cercaven: els vots del referèndum.

Primera càrrega de la Guàrdia Civil. JOAN-PAU FERRÉ

Marta Vives, la primera tinent de batlle. ALBERT SALAMÉ

Jaume Mas, un dels denunciants, i Joan Ribot, veí de la plaça de l'Ajuntament. ALBERT SALAMÉ

Les cases refugi

En Joan Ribot viu al costat de l'ajuntament. Durant les càrregues, casa seva es va convertir en un refugi per als ferits i els afectats pel gas. Ara al balcó hi té penjada una pancarta de 'llibertat presos polítics' i un llac groc. 'Jo era aquí [assenyala el mig de la plaça] quan va passar tot. Feia fotografies de l'arrosada, quan van arribar. Vaig sentir una barreja de coses:

sorpresa, por, impotència...', explica. A ell no el van agredir, però diu que emocionalment sí que va quedar afectat: 'Un mes després, encara tenia angoixa. Hi pensava i em feia mal 'estómac.' Tampoc no hi ajudava que, dies després de l'1-O, encara tingués racons de casa impregnats amb l'olor del gas.

Quan la Guàrdia Civil va carregar contra els veïns, la multitud va retrocedir. La

porta de casa de Ribot era el primer lloc segur on es podien resguardar. Diversos afectats pel gas, entre els quals Jaume Mas, van rebre les primeres cures a la sala d'estar: aigua per a fregar-se la cara i un lloc on seure i recuperar l'alè. El veí recorda el cas d'un noi que es va quedar assegut en una cadira durant més de mitja hora. 'Estava quiet, catatònic. Suposo que necessitava assimilar la bestialtat.'

A l'altra banda de la plaça, Dolors Vall-llosera també va convertir casa seva en un refugi improvisat per a les víctimes. 'Diverses persones van entrar -hi per culpa de les empentes i cops dels policies', explica. De fet, ella va acollir el noi a qui la Guàrdia Civil va estrangular dins l'ajuntament. Quan el van tirar fora a la plaça, va arribar gairebé fins al llindar de la porta de Vall-llosera, que li va oferir un lloc al sofà. 'No deixava de plorar.'

Però el refugi gairebé es converteix en una trinxera. 'Un agent es va plantar a la porta i em va dir: "Sortiu d'aquí dins." I jo li vaig respondre que no pensava sortir d'enlloc. "Això és casa meva. No hi poseu els peus, que us denunciaré." Quan va sentir això, va fer uns passos enrere.' Minuts després, quan els antiavalots ja se n'havien anat, van arribar els serveis d'emergència a la plaça. Els ferits van ser atesos en tres ambulàncies del SEM. Una desena de veïns van ser derivats a centres hospitalaris.

Els nens d'Aiguaviva

Mentre els veïns escuraven els plats d'arròs, bona part de la mainada s'entretenia mirant Ice Age a ca la Neus, un centre social situat just davant l'ajuntament. Elisabet Ruplà, una de les mares, va entrar-hi poc abans de les càrregues. 'Vaig començar a sentir sorolls i em vaig adonar que eren ells. I en aquell moment es va acabar la pel·lícula. La meva obsessió era protegir els nens. "Som al cinema", vaig cridar. I vaig tancar totes les finestres i les portes', relata.

Rupià no veia què passava fora, però diu que es guiava per les veus que coneixia i pel que veia per una escletxa de la porta principal. 'Era com una pel·lícula de terror.'. Per l'escletxa només albirava les cames de dues veïnes. Eren la seva referència per a entendre el perill que corrien: 'Protegien la porta perquè sabien que dins hi havia els nens... Però, de cop i volta, van desaparèixer. Em vaig adonar que érem a primera línia... Buf!'

Mentre cercaven un altre film, va distribuir els infants

per la sala per evitar que poguessin mal si els antiavalots esbotzaven la porta. També va trucar al 112 per avisar els bombers: 'Els vaig dir que veia fum a l'Ajuntament d'Aiguaviva. Quan em van passar amb els bombers... "Mireu, nois, jo no veig fum enlloc, però ens estan atonyinant de mala manera i necessitem la vostra ajuda".'

La ràtzia va durar només uns minuts, però diu que se li van fer eterns: 'Jo no coneixia tots els nens, però el meu fill em va mirar als ulls i es va adonar que fora passava al-

guna cosa.' Dins la sala, Rupia animava les criatures a cridar perquè s'oblidessin del soroll de les càrregues. 'Tenim els pares més forts del món' o 'a Aiguaviva som de pagès', eren alguns dels crits.

En algun moment, diu que va sentir uns cops a la porta de darrere del centre: 'No sabia si obrir o no. No tenia ni idea què em podia trobar.' A la plaça, els antiavalots continuaven reprimint els veïns. Rupia va dubtar, però va acabar obrint. A l'altra banda, hi havia una mare que s'emportava més nens cap a casa.

Les criatures que jugaven a la pista esportiva havien vist com la Guàrdia Civil desfilava en pas marcial cap al centre del poble.

'I després es va acabar tot. La porta principal es va obrir i va entrar un nen. Es va acostar a un altre i li va dir: "Al teu pare li han donat una pallissa." Li vaig dir que callés. Volia preservar la tranquil·litat, però també van entrar adults amb els ulls vermells i plorosos. Els nens demanaven: "Que heu plorat? Què ha passat?" Va arribar un moment que no els podia aguantar més a la sala. Vaig consultar una mare que és psicopedagoga i després els vaig deixar sortir.'

A l'escola d'Aiguaviva, el primer dia de classe després del referèndum el van dedicar a parlar de violència i repressió. Diversos pares coincideixen que la brutalitat de la Guàrdia Civil ha afectat els seus fills, sobretot els més petits. 'Els grans, d'una manera o d'una altra, han anat racionalitzant la barbàrie', expliquen.

Després de la ràtzia, la resurrecció

En Josep Dalmau va ser a la plaça tot el matí. Va participar en l'esmorzar –entrepans de botifarra– i va ajudar a preparar l'arròs. 'L'ambient era alegre. La plaça era plena. Es va celebrar un bateig i tot', relata. Tanmateix, poc abans de l'arriba dels antiavalots, va anar-se'n a casa: 'Només va ser mitja hora, però quan vaig tornar tot era de cap per avall.'

No va veure cap agent. Dalmau va entrar a la plaça pel carrer del Pont. 'El primer que em vaig trobar va ser

Elisabet Rupia: 'Protegien la porta perquè sabien que dins hi havia els nens... Però, de cop i volta, van desaparèixer. Em vaig adonar que érem a primera línia... Buf!'

Elisabet Rupia, la mare que va protegir els nens.

ALBERT SALAMÉ

Dolors Vall-Ilosera, veïna de la plaça de l'ajuntament. ALBERT SALAMÉ

Josep Dalmau, veí del poble. ALBERT SALAMÉ

en Nadal, a terra. Els serveis mèdics l'atenien amb oxigen. Vaig caminar una mica més... Hi havia histèria. Molta gent amb els ulls vermells i tossint. Tenien problemes per a respirar. Un d'ells era el meu fill. Les taules estaven tombades i les cadires escampades per tota la plaça', explica.

Quan torna a veure la càrrega en un vídeo, Dalmau diu diverses vegades que no és el més indicat per parlar-ne: 'Jo no hi era. Però els qui som una mica vells i conservem la memòria això ja ho hem viscut. Ja sabem quina mala

llet gasten aquesta gent.'

A tres quarts de cinc de la tarda van arribar els primers periodistes, també gent de la rodalia que volia veure què havia passat. En aquell moment, es va retirar la bandera espanyola del balcó de l'ajuntament. 'Ens havien demanat per activa i per passiva que poséssim la bandera. I ho vam fer. Però després d'haver rebut el seu agraïment, vam decidir de despenjar-la per sempre més', diu la tinent de batlle.

La gent continuava a la plaça. Van passar les hores i

es va improvisar una castanyada. 'La gent es podia haver tancat a casa. Ensopida, trista, ferida... Però no. No podien guanyar', diu Dalmau. Van fer brases i l'olor de torrat va camuflar els rastres del gas. Eren gairebé les vuit del vespre. El cel enfosquia. Poc després, dins l'ajuntament, es van començar obrir els sobres. 376 vots, concretament.

A un quart de nou, ja a la llum de la lluna, Jaume Mas va agafar un megàfon. La plaça era plena i hi havia cert nerviosisme. Mas es va acostar l'aparell a la boca i va dir:

'Vots nuls, dos; vots en blanc, dos; no, vuit; sí, tres-cents seixanta-quatre.' Quatre hores després dels cops, les empentes i les vexacions, la plaça va esclatar d'alegria.

L'endemà, la placa de la plaça Constitucional va aparèixer guixada amb esprai. A sobre, en plena façana d'una casa, s'hi podia llegir: 'Plaça 1 d'octubre.' L'ajuntament no va parar de rebre trucades de solidaritat. Els periodistes perseguien els veïns pels carrers. L'ANC de Vilablareix, el poble veí, va proposar de fer un acte de suport al vespre. La convocatòria va córrer per la xarxa i l'acte es va acabar convertint gairebé en un pelegrinatge. Les carreteres estaven col·lapsades. No es podia accedir a Aiguaviva, els vorals eren plens de cotxes aparcats. Deu mil persones es van congregat al poble.

Per què Aiguaviva?

Aiguaviva té 775 habitants. Al voltant hi ha l'aeroport, cinc polígons i uns quilòmetres més al nord, Girona. Per què la Guàrdia Civil va decidir de reprimir el poble? 'Aquí es van atrevir. És una vila petita i saben que podien arrasar', diu Dalmau. La primera tinent de batlle ho comparteix. 'Ni tenim cap polític conegut, ni havia de venir cap famós a votar... Som petits i una víctima fàcil.'

Ningú no sap si els agents que van protagonitzar la ràtzia havien participat abans en alguna càrrega del Gironès. Tampoc no se sap d'on van sortir. 'Van entrar per la carretera de Girona, que és on hi ha la caserna més pròxima, però no sabem del cert d'on

1. Els veïns repassant imatges de l'1-O. ALBERT SALAMÉ // **2.** Deu mil persones van anar a Aiguaviva el vespre del 2 d'octubre. ACN // **3.** Un veí lesionat per la càrrega de la Guàrdia Civil. JOAN-PAU FERRÉ

venien. Aquells dies, molts guàrdies civils van dormir a l'aeroport... I no eren precisament agents de duanes', diu Vives.

Els veïns sospiten que els agents van rebre alguna mena d'informació abans d'atacar Aiguaviva. 'Sabien què feien. Van arribar quan hi havia menys gent a la plaça i coneixien perfectament els accessos a la plaça. Si haguessin vingut una hora abans, haurien topat amb dues-centes persones. Potser la història hauria estat diferent', explica Dalmau.

Querella per tortures i lesions

Els ajuntaments d'Aiguaviva, Sant Julià de Ramis i Girona han presentat una querella conjunta per delictes de tortures i lesions que ha estat admesa a tràmit. La querella adjunta més de dues-centes denúncies de víctimes de la violència. Totes elles han declarat al jutjat i les han visitades metges forenses. Ara van identificant els agents que van participar en les càrregues.

Mas és un dels denunciants i lamenta l'actitud hostil de la jutgessa durant la declaració: 'No parava de preguntar-me

què feïem davant l'ajuntament, per què hi érem i si vam oposar resistència.' Diu que encara no sap si els antiavalotss que van actuar eren de la Guàrdia Civil.

—No eren guàrdies civils?

—Els vam demanar de manera reiterada que s'identifiquessin i no ho van fer.

—Però portaven l'uniforme i el número...

—Jo també em puc vestir d'antiavalots i posar-me un número identificatiu.

—Voleu dir que anaven disfressats?

—És possible. No van dir res,

van carregar i ens van robar l'urna.

Mas diu que no confia en la justícia espanyola, però sap que ara mateix passar pels seus tribunals és l'única manera d'arribar algun dia al Tribunal Europeu dels Drets Humans (TEDH).

—Què voleu aconseguir amb la denúncia?

—Demostrar què ha passat. Han apallissat gent pacífica i han fet servir mètodes repressius propis d'una dictadura. Han passat per alt la seva legalitat i això ha de tenir conseqüències. ■

Roger Español, al carrer on la policia espanyola va disparar-li una pilota de goma a l'ull. ALBERT SALAMÉ

Roger Español, un any després: 'Per què donen permís a manifestacions feixistes que ridiculitzen les víctimes?'

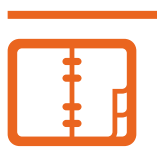
Retrats de l'1-0 Dilluns farà un any del referèndum del primer d'octubre, una jornada fatídica per a aquest saxofonista barceloní, que va ser agredit per la policia espanyola amb una pilota de goma

JOSEP REXACH FUMANYA

'Recordo com la pilota em va empènyer el cap enrere; com em vaig haver de tirar a terra pel dolor que sentia. Ho tinc molt gravat. Més que la imatge, la sensació que vaig tenir.' Ho explica en Roger Español des d'un banc del carrer de Sardenya, a pocs metres d'on aviat farà un any, durant la jornada del primer d'octubre, una pilota de goma –un projectil

prohibit a Catalunya des del 2014– li va fer perdre tota la visió de l'ull dret. Español és una de les cares més visibles de la repressió d'aquell dia. Un any més tard, ja pot fer vida gairebé amb normalitat, però continua igual, sense saber quin agent de policia el va disparar.

Les imatges d'ell estirat a la vorera i amb la cara ensangonada apareixen sovint a les xarxes socials, per això no pot evitar de topar-s'hi. Però no ho viu com si fos un tràngol, sinó més aviat com

'A vegades miro les imatges per recordar les reaccions que em provoquen'

una teràpia que l'ajuda a anar endavant: 'A vegades miro les imatges per recordar les reaccions que em provoquen. Em desperten el sentiment de ràbia, de frustració, i em donen l'empenta que cal per tirar endavant i anar a un acte, o on calgui.' Aquest saxofonista de 39 anys i veí del mateix carrer de Sardenya ha pogut assimilar el fatal accident. Era gairebé una necessitat, ja que viu a pocs metres d'on va passar tot, i cada dia trepitja dues vegades les mateixes rajoles on fa un any va caure

La prova d'haver normalitzat l'agressió patida es fa evident quan li demanem com va anar. ALBERT SALAMÉ

per culpa de l'impacte de la bala de goma: 'Al principi no hi passava mai sol, sempre anava acompanyat de la meua parella. De mica en mica, ho he anat normalitzant, perquè no hi ha més remei, és el meu barri, és casa meua. No pot ser que agafis por d'una cantonada de casa teua.'

La prova d'haver normalitzat l'agressió patida es fa evident quan li demanem com va anar. Recorda els fets de manera serena, sense cap expressió de ràbia i amb les faccions relaxades. No hi ha odi en el seu relat. Ens explica com hi havia hagut algunes càrregues al voltant de l'IES Ramon Llull, després d'haver-se emportat les urnes en unes furgonetes de la policia. Un grup d'agents va quedar aïllat i va anar baixant pel carrer de Sardenya per acos-

tar-se a les furgonetes que tenien aparcades a l'avinguda de la Gran Via. Estava envoltat de periodistes identificats amb braçalets, però això no li va servir de res. 'Feia estona que els escopeters disparaven pilotes de goma. Ells argumenten que ho feien per assegurar la retirada de les urnes, però ja feia minuts que les urnes havien marxat en una altra direcció.' A tocar de la Gran Via, Español va rebre l'impacte d'una de les pilotes i va caure a terra.

Agredit i investigat

El cas és en mans del jutge d'instrucció número 7 de Barcelona, on se centralitzen les denúncies dels agredits. El jutge ha dit en una interlocutòria que l'agent que va disparar Español ho va fer 'de manera directa i a menys de

'Feia estona que els escopeters disparaven pilotes de goma. Ells argumenten que ho feien per assegurar la retirada de les urnes, però ja feia minuts que les urnes havien marxat en una altra direcció.'

quinze metres', contravenint els protocols oficials. Però de moment, ni rastre de qui va ser: 'El jutge va demanar a la policia la identificació de l'escopeter, però no hi comptem, perquè no la voldran donar. Sí que podem, amb les imatges que tenim, descartar els qui segur que no ho van fer i, a partir d'aquí, estrènyer més el cercle', explica Español. La setmana passada es va saber que el jutge investiga els dos caporals responsables de l'operatiu i els onze escopeters que hi van prendre part: 'Ha de ser un dels onze, però no creiem que s'arribi a saber mai.'

De la mateixa manera que han encausat els tretze agents de la policia, el jutge també va decidir d'investigar Roger Español per haver llançat una tanca metàl·lica

S'ha acostumat a la visió i al nou dia a dia, però ha hagut de corregir petits comportaments. ALBERT SALAMÉ

contra uns agents una estona abans del fatal incident. Prefereix no comentar res sobre aquesta qüestió, així li ho han demanat els membres del Centre Irídia per a la Defensa dels Drets Humans que l'assessoren legalment i psicològicament: 'Només puc dir que no tinc por, no tinc gens de vergonya i res a amagar. Donaré les explicacions que calguin quan toqui.' Dit això, es mostra segur que guanyaran la querella, cosa que ha de permetre de depurar responsabilitats: 'Vull demanar explicacions, exigir disculpes, que retirin les medalles, perquè a les víctimes, o almenys a mi, és una cosa que ens fa molt mal. I que ara vinguin aquí a celebrar-ho i a posar-se medalletes, no entenc que ho permetem. Tant els catalans com el govern català.'

Español es refereix a la manifestació que hi ha prevista avui a la Via Laietana de policies espanyols que volen homenatjar els agents que van actuar en l'operatiu de l'1-O. 'És que no entenc que la Generalitat i l'Ajuntament de Barcelona donin permís perquè es faci aquesta manifestació de caràcter feixista i amb l'únic ànim de ridiculitzar. Com ens hem de sentir les víctimes? Tampoc no entenc per què desallotgen la plaça de Sant Jaume. Em va fer molt mal veure-ho', diu amb certa indignació. És l'únic moment en què sembla que es posi nerviós. Diu que aquesta mena de notícies el frustren.

Viure sense un ull

Un any després d'haver perdut l'ull, Español diu que se sent gairebé recuperat i que ha assolit la normalitat. S'ha acos-

'Només puc dir que no tinc por, no tinc gens de vergonya i res a amagar. Donaré les explicacions que calguin quan toqui.'

tumat a la visió i al nou dia a dia, però ha hagut de corregir petits comportaments. Com que l'impacte de la pilota li va afectar alguns nervis de la boca, ara no té sensibilitat en una part de la mandíbula. Per això, explica, ha hagut de canviar la forma de bufar. A priori, una acció poc preuada per alguns, però no per ell, saxofonista de professió. O un gest tan quotidià com servir aigua. Ha d'aguantar el got per calcular bé la dis-

tància amb la gerra. 'L'Esther Quintana i altres represaliats del País Basc em diuen que podré fer vida normal. Ah sí, hi ha una cosa que no puc fer. No puc veure pell-ícles en 3D ni en realitat virtual', explica entre riures. Ens acomiadem al mateix carrer de Sardanya i li demano si el dia 1 passarà pel lloc dels fets. 'Sí, m'he guardat un foradet per a fer el meu record particular. Vindré amb la dona. Serà un moment per a mi.' ■

L'independentisme quebequès, entre la regeneració i la desfeta a les urnes

L'Aravot Dilluns hi ha eleccions al Quebec, amb la perspectiva dels pitjors resultats dels últims anys per als partits independentistes

SEDA HAKOBYAN I ALEXANDRE SOLANO

El primer d'octubre es faran eleccions al Quebec, després de vint-i-tres anys de l'últim referèndum, un moment en què els partidaris d'un estat independent van tenir a tocar la victòria, però van perdre per un estret marge de 54.228 vots (49,42%). Avui, la situació és molt diferent. És gairebé segur que els partidaris de la independència trauran el resultat més baix de la història, i es van consolidant alternatives al Partit Quebequès en un espai on, històricament, hi havia hagut una formació transversal.

La creació de la identitat quebequesa

Des de la conquesta britànica, el Quebec ha estat una província del Canadà, amb una majoria francòfona i un moviment regionalista conservador, centrat a preservar la identitat dels francesos canadencs dins l'ex-colònia britànica i estat de la Commonwealth.

En una societat marcada per aquest conservadorisme, del 1936 al 1959 (tret dels anys de la Segona Guerra Mundial) va governar l'Union Nationale, conservador, fortament anticomunista, amb tics autoritaris i mètodes propis de cacics.

Després de la victòria dels liberals el 1960, va començar l'anomenada Revolució Tranquil·la (1960-1966), un procés de modernització i secularització que va portar canvis polítics –amb mesures per a corregir el tracte que rebien els francòfons en la

llengua, l'ensenyament i la feina– i profunds canvis socials –en la mentalitat i amb una revolució sexual–, cosa que va anar configurant una identitat quebequesa.

Fins aleshores, els anglòfons, a més de tenir una llengua i una cultura, gaudien d'una posició social i econòmica superior. Les empreses anglòfones o estrangeres controlaven entre el 63% i el 94% dels sectors clau de l'economia del Quebec (transports, majoristes, indústries, mineria, etc.), vuit de cada deu càrrecs directius de Mont-real eren anglòfons, i un treballador anglòfon guanyava un 50% més que un de francòfon.

El govern quebequès va reorganitzar l'administració, va aprovar nous programes de salut i serveis socials, un sistema escolar modern, va crear instruments per a intervenir en matèria econòmica, com les nacionalitzacions, i va establir una política cultural i d'acció exterior.

El Partit Liberal del Quebec va trencar amb el seu referent federal, però gran part de la societat anava més enllà, i el 1967, independentistes i una part dels liberals més sobiranistes van formar el Partit Quebequès.

El gran autogovern que ha neutralitzat el sobiranisme

El Partit Quebequès va empenyer al desenvolupament del país i va donar forma a una identitat quebequesa moderna i progressista, amb el francès com a eix central. Quan va arribar al govern, va aprovar la Carta de la llengua francesa (1977), que situava el francès com a llengua comu-

La bandera del Quebec. ARXIU

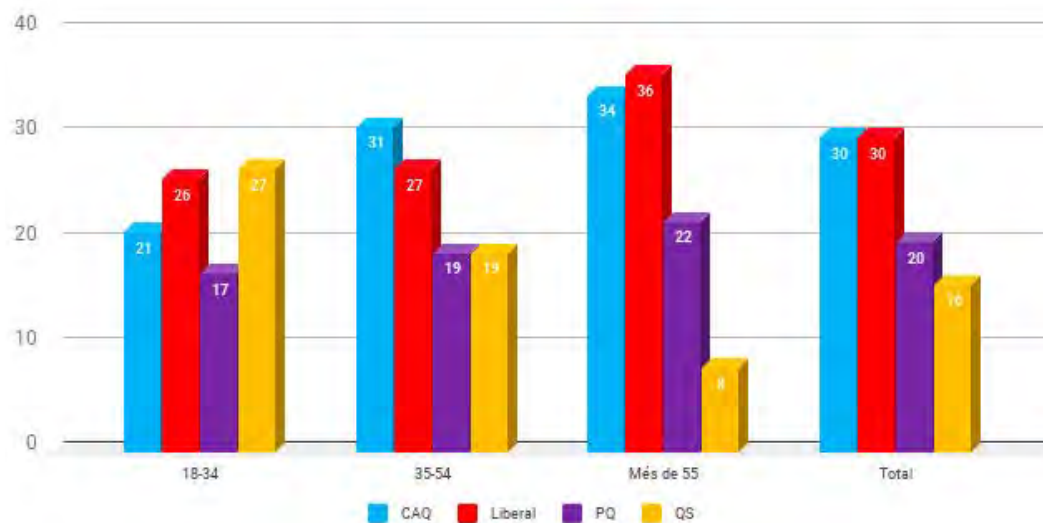
na i la normalitzava en tots els àmbits.

Els canvis van ser indiscutibles. Per exemple, abans de la llei, el 80% dels immigrants al Quebec anaven a escoles en anglès. Avui, la xifra s'ha capgirat i el 90% ho fan en francès. Al Canadà, el francès va passar a ser llengua oficial, es podia fer servir a tota l'administració, i es garantia a les escoles i altres serveis a les zones amb presència de francòfons.

La política quebequesa passava a estar dividida entre sobiranistes (Partit Quebequès) i federalistes (Partit Liberal). En aquest temps, el país ha fet dos referèndums d'independència (1980 i 1995) en què ha guanyat el no, tot i que l'últim va ser per molt poca diferència. El referèndum va ser unilateral, el govern canadenc no el va pactar, però va participar activament en la campanya del no i es va mantenir al marge de la qüestió judicial.

Després de dècades de desenvolupament, el Quebec té un ampli poder, autonomia fiscal i la normalització lingüística s'ha aplicat a tots els àmbits (administració, educació, etc.). El país és fort econòmicament, amb una desocupació per sota el 6%. La majoria veu la unió amb el Canadà positiva per a l'economia, sobretot tenint en compte que és receptor de transferències anivelladores: el Quebec té un PIB per capità de 29.220 €, inferior al del Canadà (34.310 €).

En l'àmbit econòmic, la desigualtat s'ha anat corregint: si el 1961 només un 47% de les empreses eren propietat de francòfons, el 2003 el

Suport electoral per edat. Enquesta IPSOS del 25-9-18. vw

63% del treball estava sota control francòfon (i un 24%, anglòfon).

Pel que fa a la llengua, el 95% dels quebequesos pot tenir una conversa en francès, tot i que vora un 53% de la població és francesa monolingüe (per un 5% anglòfons monolingües). Això fa que gran part de la població, particularment els joves, ja no vegi perillar la supervivència de la llengua.

A l'illa de Mont-real, els anglòfons tenen una presència important, i bona part del món laboral domina l'anglès, però això és vist sobretot com una causa de la globalització, les tecnologies i el fet que el principal soci comercial siguin els EUA. En certa manera, limitar aquest procés, que és internacional, és vist com una acció de replegament, i la llengua anglesa vol dir modernitat i obertura al món.

La fi de l'independentisme?

Els partidaris d'un estat independent encara tenen un pes important –del 37%, segons l'última enquesta– però no

suficient. Els quebequesos estan còmodes ara mateix, i el moviment independentista necessitaria una veritable indignació que ara no existeix de manera majoritària.

El periodista de La Presse François Cardenal ho compara amb la situació catalana: 'Catalunya ha perdut poders; en canvi, la província del Quebec domina com més va més àrees de presa de decisions', i conclou que 'la lluita per la independència ja no és vista com una cosa per la qual valgui la pena lluitar'.

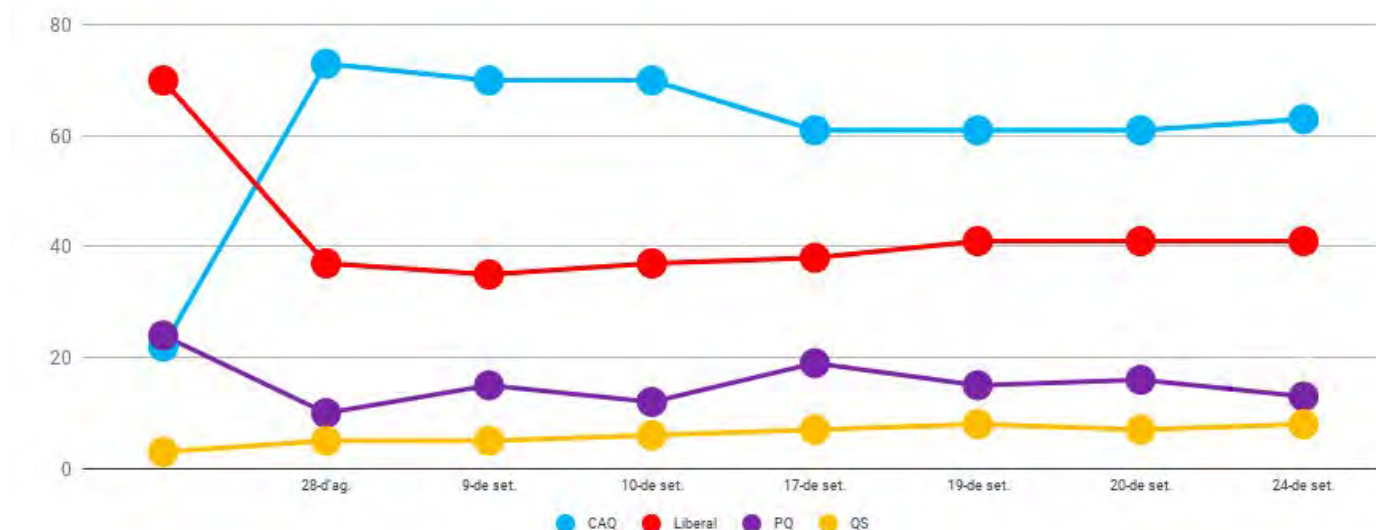
La majoria de joves considera que el debat sobre el futur del Quebec ja ha passat, i l'independentisme és vist més aviat com un projecte dels pares i els avis, protagonistes de la Revolució Tranquil·la i l'estructuració del país.

La majoria de joves viuen amb naturalitat la seva condició de quebequesos, no volen la independència, però al mateix temps se senten menys canadencs que mai. Trobem que els joves francòfons es divideixen entre els qui es consideren separatistes (27%),

els nacionalistes (30%), el qui se senten quebequesos però volen continuar al Canadà, i els qui se senten 'canadencs francesos' (28%).

El Quebec no va aprovar mai la constitució de 1982, quan totes les províncies van acceptar la nova llei constitucional d'amagat del Quebec. Tot i que les qüestions econòmiques, culturals i lingüístiques han perdut força, les reivindicacions independentistes encara existeixen. Com també en la capacitat de negociar els tractats internacionals, com el NAFTA (de lliure comerç amb Mèxic i els Estats Units), o en la transició energètica i la protecció del medi (que ara topa amb la federació, entre més motius, perquè ha comprat l'oleoducte Trans Mountain a Alberta).

El Partit Quebequès situa la independència com un objectiu concret però no pas immediat. La intenció és dedicar una primera legislatura a recuperar el país (2018-2022), amb una política més social que marqui els límits de pertànyer al Canadà. Per

Projecció d'escons segons les enquestes de la CBC News. vw

exemple, proposa de posar fi a l'exportació de petroli i gas, d'ampliar la gestió de pensions o impedir que les empreses quebequeses les adquireixin estrangers, perquè no en treguin la seu.

En una segona legislatura, l'objectiu serà votar una llei d'organització del referèndum i fer-lo entre el 2023 i el 2026.

Un nou projecte sobiranista

Tot plegat, ha fet debilitar el Partit Quebequès, sobretot des del 2003. No té relleu generacional i li retreuen que hagi mantingut un discurs de protecció cultural i lingüística, que reté l'electoral més fidel, el que va protagonitzar el període entre la Revolució Tranquil·la i el referèndum de 1995.

El partit va atribuir la derrota del referèndum 'als diners i al vot ètnic' i per això el van acusar d'endurir el to identitari i de promoure un nacionalisme ètnic, en contraposició a un de cívica. La proposta principal durant l'última legislatura que va

governar (2012-2014) va ser la Carta de valors, que volia prohibir els símbols religiosos ostentosos al personal de l'estat i obligar a descobrir-se la cara per donar un servei o rebre'l. Això va posar al centre del debat la immigració.

En aquest context, ha aparegut una alternativa independentista, el partit Québec Solidaire (fundat el 2006), clarament escorat a l'esquerra, que considera la independència com una eina per assolir una situació més progressista i socialment justa.

El partit ha marcat el perfil ecologista i d'esquerres, amb propostes com ara prohibir la venda de cotxes de gasolina a partir del 2030, un salari mínim de 9,86 €/hora o fixar impostos per als més rics i les grans empreses.

El Québec Solidaire va descartar una coalició amb el Partit Quebequès perquè no ho considerava un vehicle unificador. En canvi, s'ha fusionat amb Option Nationale (0,73% el 2014), una escissió més independentista i d'esquerres que el PQ, mantenint

el nom de Québec Solidaire.

La formació va assumir un gran protagonisme, sobretot, a partir de les mobilitzacions estudiantils del 2012 contra l'increment de les matrícules universitàries, amb una vaga indefinida. La base del partit és similar a la que va encapçalar la Revolució Tranquil·la i el començament del moviment independentista: joves, amb estudis superiors i francòfons urbans de Mont-real.

En la qüestió nacional, amb la referència catalana, el Québec Solidaire opta per una assemblea constituent que redacti una constitució mitjançant la participació ciutadana i, tot seguit, sotmetre-la a la ratificació popular en un referèndum, en què el sí comportaria la independència.

Les dades també mostren el contrast per grups d'edat en l'independentisme. El Québec Solidaire té un gran suport entre els més joves (podria ser primera força), tot i que en aquesta franja d'edat l'independentisme no arriba al 50%. Per la seva banda, el Par-

tit Quebequès manté l'hegemonia del sobiranisme molt minvada, entre els més grans.

El Québec Solidaire no és pas l'únic partit que ha fet forat entre els votants del Partit Quebequès. La Coalition Avenir Québec (Coalició pel Futur del Quebec, CAQ), creada per un antic ministre del Partit Quebequès, ha optat per un discurs centrat en la defensa de la identitat quebequesa, però renunciant a un estat independent. Això l'ha acostat a una part dels votants, sobretot els més grans. La formació, amb un profund conservadorisme social, ha posat l'accent en la identitat i la laïcitat, ja que considera que la integració insuficient dels immigrants perjudica la identitat del Quebec.

El partit defensa limitar la immigració de 50.000 a 40.000 immigrants anuals, però principalment ha proposat de canviar l'estatus de resident permanent a un de temporal, i que s'obligui a fer un examen de francès al cap de tres anys, el qual, en cas de suspendre'l, els obligaria a

Tot i que el Québec Solidaire se situa segurament massa a l'esquerra per a ser majoritari, els seus resultats poden servir perquè, després de dues dècades en decadència, el Partit Quebequès redefineixi el seu projecte

marxar del país (una competència que, de moment, depèn del govern federal).

Unes expectatives baixes

Aquesta vegada, la campanya electoral no ha estat centrada en la independència, sinó en l'educació, l'assistència sanitària i, sobretot, la immigració. Per primera vegada des de la fundació del Partit Quebequès, els dos grans partits de la política quebequesa podrien sumar menys d'un 50% dels vots, en unes eleccions en què la referència central ha deixat de ser el sobiranisme.

El sistema electoral majoritari a la britànica (first past the post) –en què el diputat és per al partit que tregui més vots, encara que sigui un percentatge baix– ha estat especialment perjudicial per al Partit Quebequès.

A les eleccions del 2014, va assolir només un 25,38% dels vots i trenta escons, vint-i-quatre menys que el 2012. Ara podria obtenir tretze escons, amb una intenció del 20%, cosa que seria una desfeta. La baixa intenció de vot i el creixement dels dos partits alternatius –el Québec Solidaire i la CAQ, que serà la principal força entre els fran-

còfons– han fet perdre per totes bandes un partit que és al centre de l'espectre polític, amb un perfil socialdemòcrata i independentista.

Per la seva banda, el Québec Solidaire obtindria un 16% dels vots, però el sistema electoral només li dona uns vuit escons (el 2014 en van obtenir tres). La situació ha portat el Partit Quebequès a proposar de canviar la llei electoral a proporcional, per acomodar la pluralitat sobiranista.

El gran guanyador podria ser la Coalició pel Futur del Québec, que podria obtenir entre 44 i 78 escons (i un 34% de possibilitats de tenir la majoria absoluta, situada en els 63 escons). Els liberals podrien obtenir 41 escons (entre 30 i 57), lluny de la majoria absoluta de les últimes eleccions, però se situaria com un dels dos grans partits. El Québec Solidaire podria obtenir entre tres i vint escons, i el Partit Quebequès, entre un i trenta-tres.

El resultat de l'independentisme no seria extremadament baix si sumem les dues formacions (36%), però el sistema electoral donarà el pitjor resultat de la història,

amb uns vint-i-un escons entre totes dues forces.

El descens del Partit Quebequès podria arribar al punt de quedar-se sense diputats a tots els districtes de l'Illa de Mont-real, on ha tingut com a mínim un parlamentari des de la primera campanya electoral del 1970. Com hem dit, el moviment va tenir com a base els joves francòfons de Mont-real amb alts estudis, i això va fer que, a les primeres eleccions en què es van presentar, cinc dels set escons obtinguts fossin de l'Illa.

Dos dels cinc que va obtenir el Partit Quebequès el 1970 van anar a parar al Québec Solidaire el 2014 (quan només en va assolir tres). El creixement del Québec Solidaire podria fer que superés el Partit Quebequès a la ciutat (18% per 13%). Això i que en alguns districtes el CAQ s'ha situat al capdavant no fan augurar res de bo per al referent històric de l'independentisme.

Tot i que el Québec Solidaire se situa segurament massa a l'esquerra per a ser majoritari, els seus resultats poden servir perquè, després de dues dècades en decadència, el Partit Quebequès redefineixi el seu projecte.

7 DIES

{ La selecció de la setmana { 24-28 de setembre

Divendres 28.
Com va resistir l'1-0
el setge digital:
'¿Por qué coño están
votando?'

ACN

Dimecres 26.

Carles Puigdemont: 'A Europa
hi ha gent que entén la mediació
com el camí més eficaç'

ACN

Dilluns 24.

Hilari Ràguer: 'Catalunya ha de
tenir un exèrcit'

ALBERT SALAMÉ

HILARI RAGUER

‘Catalunya ha de tenir un exèrcit’

Entrevista al monjo de Montserrat, que ha publicat un nou llibre per celebrar els noranta anys

ALBERT SALAMÉ

ANDREU BARNILS

Hilari Raguer (1928) acaba de publicar un nou llibre d'història per a celebrar que ha fet noranta anys. *Escrits dispersos d'història* (2018) en recupera texts, conferències o pròlegs sobre els seus grans temes: la guerra del 1936-1939, l'església, Catalunya i el Concili Vaticà II. VilaWeb ha pujat fins al Monestir de Montserrat per visitar-lo i parlar d'aquest llibre,

però també dels seus orígens, de la seva passió per la història tot i tenir la carrera de dret, del moment polític actual, de Josep Benet, de Paul Preston, i de la seva visió dels militars o dels projectes que té amb Oriol Junqueras.

—Els vostres pares a què es dedicaven?
—Mos pares eren de Ripoll. I així fins al temps del compte Guifré, en una casa de

poble. A Ripoll, hi he passat la guerra, les vacances, els estius. Mon pare era empleat de l'empresa Foment d'Obres i Construccions, que aleshores tenia una delegació a Madrid, poc important, perquè el gran negoci han estat sempre les escombraries de Barcelona. Recordo les cotxeres que tenien. Amb tots aquells cavalls. Érem cinc germans. Jo sóc el segon, i ara només em queda una germana.

Molta gent senzilla sent, amb raó, que l'església és un enemic polític

Coberta del llibre 'Escrits dispersos d'història', d'Hilari Raguer, publicat per l'Institut d'Estudis Catalans.

Escrits dispersos d'història
Hilari Raguer

Institut d'Estudis Catalans

Publicacions de la Presidència

Diputació de Barcelona

—Enguany heu complert noranta anys. I per celebrar-ho, editeu nou llibre d'història. Hi recupereu textos sobre Catalunya, l'església, el Concili Vaticà II i la guerra del 1936-1939. Els vostres grans temes.

—Jo dic molt que no sóc historiador. No sóc llicenciat. I menys doctor. De fet, no tinc cap màster, ara que van barats. Ara, he hagut de treballar el mètode històric i tinc la carrera de dret. El dia que van presentar el llibre, l'Institut d'Estudis Històrics de l'IEC en col·laboració amb la Diputació de Barcelona, vaig dir que no tinc el títol d'història i que potser per això m'he dedicat molts anys a circular per l'autopista de la història sense carnet de conduir, en direcció contrària, i convençut que jo vaig en la bona direcció. Que els altres són els qui van equivocats. I per això he tingut força topades frontals. Tot i això, el cotxe abonyegat continua avançant.

—Xocades frontals, per exemple, sobre l'església i la guerra del 193-1939.

—L'eix, el centre, la base del meu treball sobre la guerra és que no va ser una croada. I això, ho dec molt a un mestre en història, advocat com jo, Josep Benet. Ell, per demostrar que la revolta de Franco no va ser per la religió, s'havia pres la molèstia de mirar tots els bans militars. Tots. Doncs no n'hi ha ni un que esmenti la religió. L'altre punt que m'ha valgut més anatema són els màrtirs. Sostinc que els anomenats 'màrtirs' no n'eren pas. No els van matar per odi a la fe. Això sí que et fa màrtir. Els van matar perquè eren membres significats d'una institució, l'església, de segles vinculada al poder, les autoritats, els rics, i els potents i que sobretot durant la República havia estat molt contrària al règim i als interessos dels treballadors i la gent senzilla. Per exemple, quan el 1933 guanyen les dretes, anul·len la reforma agrària.

—Potser tot allò de cremar esglésies era una revolta contra els propietaris i els rics, i no contra la fe? Deutors contra creditors?

—Aquest és un dels motius afegits. Aquí ens parlen de l'Espanya catòlica. Santa Teresa. Sant Ignasi. Cert. Però simultàniament hi ha una Espanya protestant, d'heretges. Hi ha hagut totes dues cares. I molta gent senzilla sent, amb raó, que l'església és un enemic polític.

—Al llibre parlu de Churchill. Dieu que li vau copiar l'estructura del seu llibre de memòries per fer el vostre sobre la UDC. La importància, i bellesa, de l'estructura.

—Hi hauria una manera de fer història que seria explicar-la purament de manera cronològica. Però aleshores perds perspectiva. I seria com una guia telefònica. És millor fer una cosa mixta. Com Churchill. Ell no divideix cronològicament, sinó per temes. La Batalla de Londres. La Guerra Submarina. La Guerra d'Àfrica. I cada tema, això sí, per ordre cronològic. Per exemple, la República. Del 1931 al 1939. Però això es pot dividir en dues parts ben diferents: 1931-1936 i 1936-1939. A París ja ho ensenyen a la secundària: l'exposé. En una exposició cal procurar que hi hagi dues parts. I en les lletres, que n'hi hagi tres. La importància de l'estructura, sí.

—Diuen que sou vós qui va ensenyar català a l'historiador britànic, i amic personal, Paul Preston.

—Preston m'agrada molt, sí. Una anècdota molt definitiva d'ell: va anar a uns cursos a l'Escorial, als anys vuitanta. Acadèmics. Però també hi assitien fatxes de Madrid, que hi estiuegen. Sempre hi tenen problemes, amb aquests. Preston va fer una conferència defensant clarament la República. I un senyor diu: 'sóc anglès com vostè, senyor Preston. I els historiadors anglesos han aportat en la història d'Espanya un punt d'imparcialitat. No veig que avui vostè hagi estat imparcial.' I Preston li respon: 'perdoni, jo no pretenc ser imparcial. Pretenc ser honest.'

—Molt gran. Màxima aplicable al periodisme. I com li ensenyeu català, a Preston?

*Necessitem Traperos.
I em sap molt greu
això que li passa a
aquest home*

ALBERT SALAMÉ

—Regalant-li el Diguei Diguei. I ell em va demanar que li corregís les faltes de català en els correus que ens enviàvem. Fins que un dia em va dir: 'no cal que em corregeixis més, que em sembla que ja en sé. I a més a més em corregeixes el mateix corrector ortogràfic!'

—Al llibre parleu del militar Gabriel Cardona, del general Batet, i hi he notat una certa atracció pels militars. Pot ser? D'on neix?

—De Joan Sales i de Raimon Galí. Ells dos van tornar de l'exili just després de l'entronització a Montserrat de l'any 1947. Sales i Galí feien els *Quaderns de l'Exili*, a Mèxic i pensaven, com tants altres exiliats, que, la pàtria, la portaven amb ells. I que aquí no n'havia quedat res. Però el 1947 veuen que Catalunya és encara a Catalunya, i hi tornen. I un grup de vuit o deu joves nacionalistes, demòcrates, antifranquistes ens reuníem a casa de Joan Raventós per a escoltar-los. Vam rebre unes conferències que ens

van donar una visió nova de la història de Catalunya. Parlaven de la unitat dels Països Catalans, per exemple. Però també d'una actitud dels catalans davant els militars de què Sales, sobretot, es fotia. De fet, aquesta gent, deia, menyspreen els militars, sí. Però, quan els convé, els fan servir. Mira Cambó. Parla amb menyspreu del Macià militar. Però després finança el militar Franco. I en els temps del Dato, li van demanar que entrés a govern d'unitat. La condició que va posar és que enviessin Martínez Anido de governador per aixafar els obrers.

—És amb Raimon Galí i Joan Sales que vós enteneu una mica millor la mentalitat militar, doncs?

—Amb Galí entenc la necessitat de fugir d'aquesta idea que és anticatalà tot allò que és militar. I per 'militar' entenc no sols l'exèrcit, sinó guàrdies municipals, agents rurals, bombers. Entenc un sentir de servei i de disciplina. Això ho necessitem. Necessitem Traperos. I em

sap molt greu això que li passa a aquest home. Mira, t'explicaré una anècdota. A dret, d'estudiant, anàvem a veure judicis a l'Audiència. Devia ser el 1946. Va haver-hi un macroprocés contra l'Exèrcit Popular d'Alliberament. Al judici, la qüestió era si era una organització armada, amb molta més pena, o no. L'advocat deia que no. I el fiscal, que sí. I pregunta: 'Coneixeu un exèrcit que no vagi armat?' 'Sí', diu l'advocat. 'Dos: la Creu Roja i la companyia de Jesús.' Ha! Vull dir que hi ha organitzacions d'esperit militar que ho són de servei i de disciplina. I en necessitem, d'aquestes. I sense descartar un exèrcit del tot. Perquè, com a país independent, Catalunya ha de tenir un exèrcit. El Figueras de Costa Rica deia que havia eliminat l'exèrcit. Sí, però tenia una Guàrdia Nacional amb armes pesants.

—Heu anat a veure els presos?

—Ara faig tràmits per anar a veure Oriol Junqueras, amb qui vull fer un treball d'història. Ja el volíem fer abans de tot això. *Història de l'Església catalana contemporània*. A quatre mans. Serà l'excusa per a anar-lo veure. Jo el conec de fa molts anys. Del programa 'En Guàrdia'. Jo l'admirava perquè sabia de tot. Jo, d'església i de la guerra del 1936-1939. Que no em treguin d'aquí. Però el Junqueras sap de tot. I amb una memòria tremenda.

—Hi ha gent a qui el moment actual recorda el franquisme. I a vós?

—A mi, em recorda el tardofranquisme. El protofranquisme, amb els afusellaments, no. Però hi ha un moment que Franco ha de maquillar el règim. I ha de fer antdisturbis. I aquí és on som: és un franquisme maquillat.

—No us n'heu amagat mai, del vostre posicionament. El rebeu a casa, l'independentisme?

—En part l'herència és familiar, sí. Però l'any 1941 teníem un llibre d'història d'Espanya. Dolent i espanyolista. Per sort a casa hi havia un llibret per a nens. *Primeres lectures d'història de Catalunya*. Ferran Soldevila. Això és la història de

debò. I vaig anar a parar al capítol de l'Onze de Setembre. Encara recordo el gravat de Rafael de Casanova abraçat a la bandera de santa Eulàlia. La resistència contra Felip V té un to perfectament religiós. Com demostra el text antic dels segadors.

—'Varen treure el bon Jesús/ Tot cobert amb un vel negre/: Aquí és nostre capità, aquesta es nostre bandera'

—Sí, *Els Segadors* antics parlen de profanacions, sacrilegis. En tot cas, el capítol de l'Onze de Setembre explica la repressió que va haver-hi després. I acaba amb la cançó popular en boca del guerriller Bac de Roda: 'No em maten per ser traïdor,/ ni em maten per ser cap lladre. /Si no perquè he volgut dir, /visca per sempre la pàtria.' Potser em ve d'aquí. No ho sé.

—El vostre dia a dia com és? Quins llibres llegiu?

—Llegeixo tres o quatre llibres alhora. Ara un de la col·lecció Cua de Palla. Un volum de *Les vides paral·leles* de Plutarc. Una història del Vaticà II. I algun més d'història. Jo em llevo a dos quarts de sis. A matines amb la comunitat. Temps de repòs i pregària. A dos de vuit pregària, més solemne a l'església. Esmorzar. I a l'ordinador miro portals, com et deia, VilaWeb i més. Sopem a quarts de vuits.

—Hi voldríeu afegir res?

—Em demanaves abans si m'esperava el procés polític actual. Jo sóc independentista d'ençà de l'any 1949. Però, per mi, la novetat són dues coses: ara perdem la por de dir que som independentistes. I aquí el referèndum d'Arenys de Munt és clau. Ho han dit i no els posen a la presó. Vam veure que es pot dir que el rei va nu. Abans no passava. I la segona: ho veiem factible. L'any 1949 era a fons perdut. No ho preveia com ara. No dic que sigui per demà. Però mira, al llibre *Ser independentista no és cap pecat*, em demanaven, quan tenia 85 anys, si creia que ho veuria. I sempre deia: 'Sí. Primer per la força de l'independentisme. I segon, pels grans progressos de la medicina.' III

Hi ha un moment que Franco ha de maquillar el règim. I ha de fer antdisturbis. I aquí és on som: és un franquisme maquillat

Ara perdem la por de dir que som independentistes. I aquí el referèndum d'Arenys de Munt és clau

El president espanyol, Pedro Sánchez, i el primer ministre canadenc, Justin Trudeau. ACN

La comparació impossible entre el federalisme canadenc i Espanya, en cinc exemples

Món Pedro Sánchez diu que la solució del conflicte català és aplicar-hi el model de relació entre el Quebec i el Canadà, però això és molt lluny del tracte que Espanya practica

REDACCIÓ

El president del govern espanyol, Pedro Sánchez, ha dit al Canadà que el model quebequès era la solució del problema català. Tanmateix, la comparació és impossible ara mateix, si tenim en compte les relacions entre l'estat canadenc i la província del Quebec. Malgrat que el Quebec continua aspirant a la independència, el Canadà

ha establert un federalisme asimètric amb un reconeixement explícit i pràctic de la nació quebequesa, un sistema molt allunyat del tracte que Espanya dóna a Catalunya. I a més ha permès dos referèndums d'independència. Cinc exemples poden servir per a explicar perquè el Canadà no és Espanya.

El Quebec és reconegut oficialment com una nació

L'Assemblea Nacional Quebequesa, el parlament del

El Canadà ha permès dos referèndums d'independència

Quebec, va adoptar el 2003 una resolució en què afirmava el caràcter de nació del Quebec, que oficialment té la consideració de província. Tres anys més tard, per iniciativa del Partit Liberal, el Parlament del Canadà va prendre una decisió que diu literalment: 'Aquesta cambra reconeix que els quebequesos formen una nació dins el Canadà unit.'

Al Quebec l'anglès no té la consideració de llengua

Sánchez proposa d'aplicar el model canadenc al conflicte català. ACN

oficial i la llei en limita l'ús. El francès és completament oficial a tot l'àmbit federal

D'ençà del 1969 el francès i l'anglès són llengües oficials del Canadà al mateix nivell. En tots els serveis federals, inclosos els tribunals, els parlants de francès tenen el dret de fer servir la seva llengua, independentment del lloc del Canadà on siguin. Els funcionaris canadencs són encoratjats a estudiar totes dues llengües per poder atendre els ciutadans en la llengua de preferència. En canvi, al Quebec l'ús legal de l'anglès és molt restringit, amb l'objectiu de preservar la llengua minoritària, el francès.

El Tribunal Suprem del Canadà sempre ha de tenir tres jutges quebequesos, d'un total de nou

Malgrat que el Quebec només representa un 23% de la població del Canadà, al Tribunal Suprem hi ha d'haver sempre

tres jutges quebequesos del total de nou. El Quebec té un sistema judicial propi, cosa que es fa efectiva amb aquesta quota, que no es pot contravenir, perquè és establerta en la constitució, i que té una gran importància a l'hora de prendre decisions judicials del màxim nivell.

El Quebec té una representació internacional pròpia, inclòs un delegat reconegut pel Canadà dins la UNESCO.

El govern del Quebec pot desenvolupar una política internacional pròpia, obrint delegacions a tot el món i amb la capacitat de signar tractats en les matèries que són competència seva. Quant a la presència pròpia en organitzacions internacionals, el Quebec és membre de ple dret de l'Organització Internacional de la Francofonia –de la qual el Canadà també és membre– i participa

El govern del Quebec pot desenvolupar una política internacional pròpia, obrint delegacions a tot el món

en la UNESCO gràcies a un acord amb el govern federal. En virtut d'aquest acord, la delegació del Canadà a la UNESCO ha de tenir sempre un representant nomenat pel govern del Quebec, que té el dret d'intervenir d'una manera independent en tots els debats i negociacions.

El Quebec no reconeix la constitució canadenca i exerceix competències que a les altres províncies són federals.

El Quebec té un sistema de pensions propi; en canvi, a les altres nou províncies les pensions són federals. El Quebec té legislacions pròpies en matèria de treball o emigració, diferents de les de les altres nou províncies. A més, el parlament quebequès no ha reconegut mai la constitució del Canadà del 1982, que consagrava la independència efectiva del país respecte del Regne Unit.

CARLES PUIGDEMONT

‘A Europa hi ha gent que entén que la mediació és el camí més eficaç’

Conversa amb el president sobre la seva proposta de mediació internacional exposada al llibre ‘La crisi catalana’ (la Campana)

ACN

JOSEP CASULLERAS NUALART

És la desena entrevista seguida que fa Carles Puigdemont aquest matí en un reservat del restaurant situat al Résidence Palace de Brussel·les, al costat de la sala de premsa on ha presentat el llibre *La crisi catalana*, enmig d'una gran expectació. Un llibre editat en català (la Campana), en neerlandès i

en francès alhora. L'interès dels mitjans internacionals que s'apleguen a la capital comunitària és innegable. El president a l'exili no para ni un minut d'explicar el propòsit del llibre a tots aquests mitjans, i de respondre moltes de les preguntes que hi són respostes, que fan més entenedora la qüestió catalana als ulls del

lector europeu. El ressò mediàtic el té assegurat; una altra cosa serà l'èxit editorial més enllà de Catalunya. Perquè una cosa és llegir notícies sobre la crisi catalana, saber què ha fet i què ha dit aquest president que amb el seu exili ha posat en evidència tota la maquinària repressiva de l'estat espanyol, i una altra cosa és

*El 10 d'octubre,
ho vaig fer perquè
directament des del
govern espanyol
arribaven missatges
clars de voluntat
d'obrir una finestra
al diàleg*

Coberta de 'La crisi catalana',
el llibre de Carles Puigdemont,
publicat per la Campana.

que un luxemburguès, un parisenc o un flamenc paguin vint euros per llegir el llibre i tenir-lo a casa. Aquest és el gran dubte que ens confessa que té l'editor neerlandès, Maarten Van Steenberghe.

Puigdemont no es conforma amb l'explicació dels fets que fa en aquest llibre –fruit d'una conversa amb el periodista Olivier Mouton. També hi formula una proposta de mediació internacional que pugui ajudar a resoldre aquesta crisi, que afavoreixi la negociació d'un referèndum amb l'estat espanyol. La resposta espanyola és previsible, però la proposta ja ha captat l'atenció dels titulars d'alguns grans mitjans internacionals. Pel nom que proposa: Donald Tusk, president del Consell Europeu.

—Proposeu una mediació amb Donald Tusk. No us va sentir enganyat per ell el dia 10 d'octubre?

—Parlo de Donald Tusk perquè dels responsables europeus és probablement el que s'ha expressat amb una mirada més complexa i més oberta. I per la responsabilitat que té. Però podria ser qualsevol altre. Jo crec que a Europa hi ha gent que entén que el camí de la mediació segurament és el més eficaç per a resoldre això. Que això no es pot deixar només en mans del govern espanyol.

—Us ha arribat expressat així, en aquests termes?

—No puc dir això. I no he parlat amb Donald Tusk ni directament ni indirecta. Vull ser clar perquè no hi hagi especulacions. Però he parlat amb gent tots aquests mesos, gent de països diferents, de partits diferents i amb responsabilitats diverses. I si hi ha res gairebé unànime és que això s'ha de negociar políticament, que és una bestiesa que hi hagi presos polítics i que aquesta negociació segurament demanarà la presència i la participació activa d'un tercer membre a la taula de negociació.

—En el llibre parleu del 10 d'octubre del 2017. Qui va cometre un frau?

—Hi va haver un frau perquè jo vaig decidir una cosa duríssima, que s'ha re-

velat com un error: deixar en suspens els efectes de la llei de transitorietat jurídica. Ho vaig fer perquè directament des del govern espanyol arribaven missatges clars de voluntat d'obrir una finestra al diàleg; que s'havia entès el primer d'octubre, que hi havia un abans i un després i que calia que parléssim i que no féssim res irreversible que pogués dificultar la via d'un diàleg. I, per tant, si nosaltres volíem privilegiar la via del diàleg, entenent que l'1-O havia representat una cosa concreta que es podia arribar a reconèixer, que havia tingut potència, era millor no fer res irreversible. I crec que la meua responsabilitat era donar-hi credibilitat, perquè crec que és la via en la qual la voluntat dels catalans tenia garanties de poder ser aplicada sense que hi hagués repressió. Potser demanaria més temps, però era un camí que crec que tenia l'acord de la major part de catalans. Hem votat, hem decidit, el món ho ha vist i si sobre això volem fer política, nosaltres som els primers. És evident que allò no era sincer, que allò no era honest, que allò formava part d'una estratègia per a trencar un moment important en el procés cap a la independència. I és evident que una setmana després estàvem pitjor; van començar a empresonar els Jordis, es va explicar la literalitat del 155 i era evident que no hi havia hagut mai voluntat sincera, real, de diàleg.

—Això, l'estat espanyol. Però i la UE? Tusk és qui va dir això de no fer res irreversible.

—Sí. No va ser l'únic que a l'àmbit internacional va dir coses. Ens van arribar missatges formals de governs per mitjà d'ambaixadors que deien això mateix. Jo crec que probablement aquests països, i la UE, van pensar com nosaltres. És a dir, que hi havia realment aquesta possibilitat i que calia fer tant com es pogués per habilitar aquesta passarel·la cap al diàleg. No he parlat amb cap d'ells per saber-ne el sentiment després d'haver vist que no hi havia hagut diàleg.

—No us sentiue decebut amb el paper de la UE, que us va fer entendre que podia

implicar-se més en el conflicte, que hi podria incidir més?

—No. Perquè, francament, no ens esperàvem un rol concret de la UE pel que fa a la demanda del dret d'autodeterminació dels catalans. Sí que hi va haver una decepció, i encara hi és, pel silenci covard en relació amb la violència extrema contra ciutadans europeus, que esperàvem de ser protegits per les nostres institucions europees i que els nostres drets fonamentals fossin respectats. Això sí que és dolorós. Aquí sí que esperàvem bastant de la UE. Però sobre la demanda del dret d'autodeterminació sabem quina és l'actitud d'Europa, dels estats... Era obvi que havien de fer costat a l'estat espanyol.

—Dieu al llibre que havíeu parlat amb Pedro Sánchez i Pablo Iglesias de la proposta d'un referèndum negociat amb una mediació externa.

—Vaig parlar amb ells de la necessitat de negociar el referèndum i de la necessitat que hi hagués una tercera pota perquè els diàlegs amb l'estat espanyol, els acords a què havíem arribat, no s'havien complert. I que això no podia ser. Jo els vaig comentar sobretot que calia pactar un referèndum a l'escocesa, disposat a pactar les dates, les majories, la pregunta... I que això quedés resolt per a una generació.

—Qui hauria de formar part de la part catalana en aquesta negociació que proposeu? Vós mateix?

—No ho sé. Un cop dit que hi ha d'haver una negociació, que això demana mediació —que, a més, és una de les peticions que vaig fer en un dels últims discursos al Palau de la Generalitat— crec que s'ha d'acabar aquí. Perquè si volem que això sigui eficaç s'ha de fer. I s'ha de trobar la manera de fer-ho, el vehicle. Entrar massa en un manual d'instruccions, en unes condicions i tot això... Cal discreció i sobretot eficàcia.

—I si això no funciona, si no és possible aquest diàleg, aleshores què cal fer?

—El mandat del primer d'octubre és

ACN

vàlid. Els resultats del referèndum són vàlids, la declaració del 27 d'octubre és vàlida. Això va endavant. Si en aquest camí l'estat espanyol troba que la millor manera d'avançar és acceptant un referèndum d'autodeterminació, haurem de seguir aquest camí. I si això no passa ho hem de continuar aplicant, per mitjà d'allò que vam decidir que fariem les institucions, la societat civil i el Consell de la República: el mandat de desplegar la República. La República dels fets; la declaració ja la vam fer. Caldrà construir república, procés constituent, polítiques republicanes. Això és a les mans de tots nosaltres i ha de culminar quan passem de la República de facto a la República de iure. A una república reconeguda de dret.

—Però ara no hi ha unitat d'acció dins el govern per a fer-ho possible.

—I no és tan sols en el govern que no hi ha unitat d'acció, és en el sobiranisme. Evidentment, haurem de recompondre la unitat d'acció. És evident. I m'agradaria que es recompongues en la línia d'allò que la gent demana. I si volem fer bé la feina, com més ens assemblem a la unitat de la gent més bé anirem. Si la gent està unida, com el dia Onze de Setembre i totes les mobilitzacions que es fan, en què la gent no falla, correspon que hi hagi la màxima unitat possible. El govern de Catalunya, que ja és una expressió d'aquesta voluntat, amb una majoria parlamentària que respon a aquest criteri, ha de mantenir al màxim aquesta unitat en totes les fites que tenim davant fins a arribar a la República reconeguda internacionalment.

Què passarà aquest 1-0? Guia de mobilitzacions

Primer d'octubre La manifestació de dilluns a la tarda a Barcelona, que sortirà de la plaça de Catalunya, i les concentracions als centres de treball són els actes principals

REDACCIÓ

Ara fa un any que l'estat espanyol va ser incapaç d'aturar la gran mobilització que va fer possible l'1-0. La societat civil, les entitats i organitzacions que ja van tenir un gran protagonisme aquella jornada, volen aprofitar la commemoració del primera aniversari per a reactivar la mobilització, amb la convocatòria de desenes d'actes per tot el Principat. La multitud d'entitats i organitzacions impulsores d'aquests actes fa que hi pugui haver noves convocatòries fins al primer d'octubre mateix. Heus ací el resum de les principals mobilitzacions convocades per la Plataforma 1 d'Octubre, que aplega mig centenar d'organitzacions, des de

l'ANC i Òmnium Cultural i els CDR.

—Marxa per a fer efectiu el mandat de l'1-0

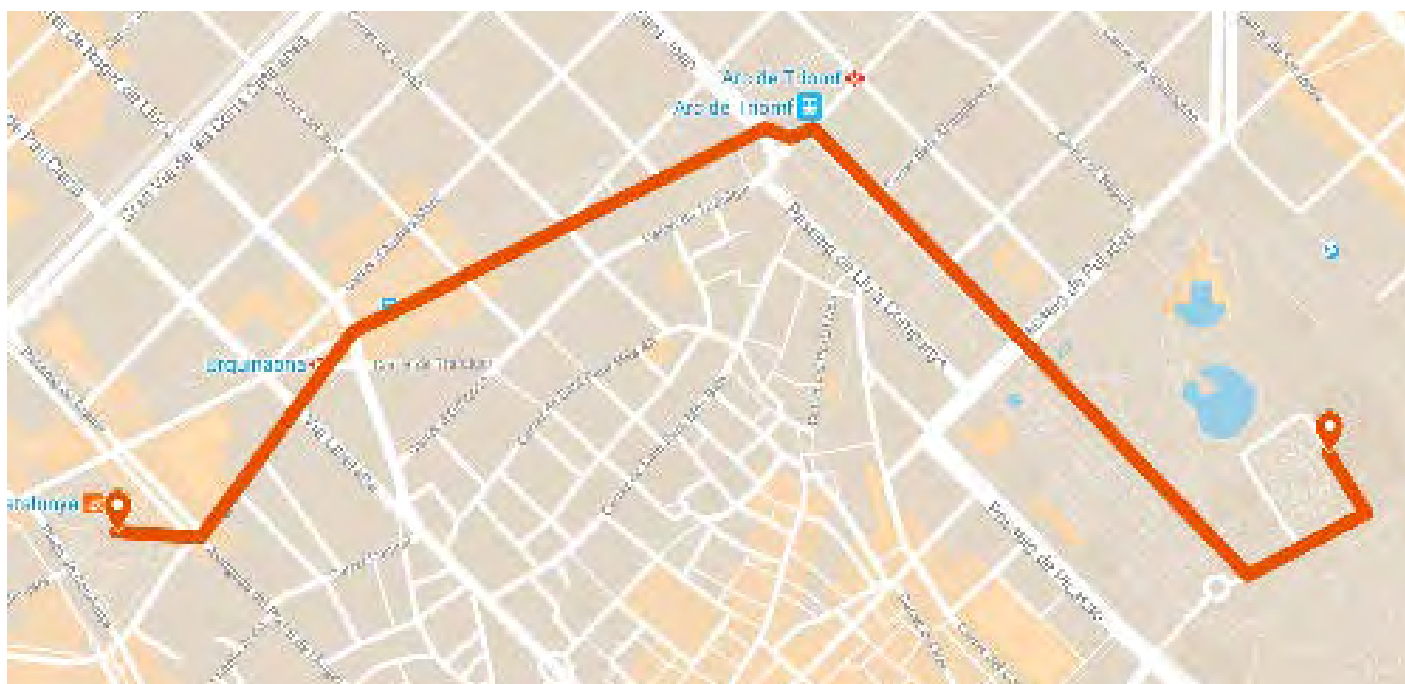
L'acte que es preveu més multitudinari és la manifestació que es farà el dilluns, 1 d'octubre mateix, a les 18.30 per a reclamar que es faci efectiu el mandat del referèndum de l'1-0. El recorregut sortirà de la plaça de Catalunya i acabarà davant del Parlament de Catalunya. Passarà pel carrer Fontanella i pel passeig Lluís Companys.

—Concentracions als centres de treball

La Plataforma convoca també concentracions a les 12.00 de l'1 d'octubre davant de tots els centres de treball i als col·legis electorals per a reivindicar el llegat de l'1-0 i

La multitud d'entitats i organitzacions impulsores d'aquests actes fa que hi pugui haver noves convocatòries fins al primer d'octubre mateix. ACN

El recorregut de la marxa. vw

per a condemnar la violència i la repressió policíaca.

—Vaga estudiants universitaris

El col·lectiu estudiantil Universitats per la República ha convocat una vaga d'estudiants el primer d'octubre amb el lema 'Ni oblit ni perdó'. Els estudiants es manifestaran en diferents ciutats del país i, a Barcelona, sortiran a les 12.00 de la plaça d'Universitat i es dirigiran a la plaça de Sant Jaume.

—Actes a tot el Principat el 29 i 30 de setembre

El cap de setmana previ al primer d'octubre entitats de tot el Principat han organitzat actes de tota mena. Els podeu consultar tots en aquest mapa que ha publicat la Plataforma 1 d'Octubre.

La plataforma recomana que les activitats que s'organitzin aquest cap de setmana serveixin per a atreure el màxim de gent possible: els

qui van votar –sí o no– o van defensar el dret de votar, però també els qui 'volen una democràcia més plena, o volen millorar el barri, poble, ciutat o país'. Així mateix, la plataforma diu: 'Convé implicar en l'organització de les activitats les diverses associacions del poble o barri (associacions de veïns, AMPA, ONG, entitats culturals, esportives, associacions d'altres països...)'. També demana que el lloc on es facin les activitats –col·legis electorals o places i carrers– sigui atractiu per a tota mena de gent, i que les activitats siguin gratuïtes o, si més no, bé de preu.

—Pancartes de 'Republiquem' als ajuntaments

L'Associació de Municipis per la Independència (AMI) ha enviat als 786 municipis adherits una pancarta amb el lema 'Republiquem' perquè dilluns a les 9 del matí es pengi al balcó de la

Una cadena humana unirà cinc poblacions per commemorar l'1-O

casa de la vila. La proposta, oberta també als consistoris no adherits a l'AMI, pretén 'sumar i compartir projecte', de manera que gent molt diversa políticament s'hi senti còmoda. Ho ha explicat aquest matí el president de l'entitat, Josep Maria Cervera. Alhora, l'AMI promou un manifest, també amb el lema 'Republiquem', que conté onze punts polítics, dos dels quals refermen els resultats del primer d'octubre: 'El compromís és viu i treballarem per ma-

terialitzar la creació de la República Catalana.'

—Cadena humana de Sant Julià de Ramis a Aiguaviva

Una cadena humana unirà cinc poblacions per commemorar l'1-O. Es farà el 7 d'octubre i passarà per alguns dels col·legis electorals on la policia espanyola va actuar violentament. L'Assemblea Nacional Catalana calcula que calen unes 15.000 persones per omplir el recorregut de quinze quilòmetres: de Sant Julià de Ramis fins a Aiguaviva, passant per Sarrià de Ter, Girona i Vilablareix. 'Començarà al primer col·legi que va viure la repressió, Sant Julià de Ramis, i acabarà a Aiguaviva, on a la tarda la policia espanyola va impedir violentament un dinar popular llançant fins i tot gasos lacrimògens', ha explicat el coordinador de l'ANC al Gironès, Joan Carles Bonet. De moment, unes 1.500 persones ja s'han inscrit a la web femnevia.assemblea.cat.

THOMAS G. SCHULZE

‘Cal exercir desobediència pacífica total, l'estat espanyol no pot empresonar dos milions de persones’

Entrevista al psiquiatre, professor a la Universitat de Munic i president de la Societat Internacional de Genètica Psiquiàtrica, que va ser a Catalunya per la Diada

ALBERT SALAMÉ

MARTÍ ESTRUCH

El passat Onze de Setembre, al final de la concentració que va omplir la Diagonal de Barcelona, tres representants internacionals van pujar a l'escenari per adreçar-se al públic. Dos eren ben coneguts de feia uns mesos per la seva intensa activitat en defensa dels presos i exiliats: els advocats Aamer

Anwar i Ben Emmerson. El tercer era el psiquiatre alemany Thomas G. Schulze, representant dels Foreign Friends of Catalonia, que va començar afirmant 'Jo sóc català!' a la manera de Kennedy. Amb aquesta entrevista, volem descobrir qui és aquest amic de Catalunya al país més poderós d'Europa.

—Benvolgut professor, segurament molts catalans us hauran 'descobert' arran de la intervenció per la Diada, però la vostra relació amb Catalunya ve de lluny, oi?

—Vaig estudiar Medicina a Barcelona amb una beca Erasmus fa vint-i-quatre anys. Dos cursos: Pediatria i Dermato-

La Tamara Carrasco és una persona que m'ha impressionat. Cal més gent com la Tamara

En algun punt hem de repetir, o heu de repetir, el primer d'octubre. No el referèndum, sinó la desobediència total

logia, a Sant Joan de Déu, al Clínic. Vaig passar un any sencer a Catalunya i vaig aprofitar-ho per viatjar molt pel país, vaig fer excursions, vaig fer amics... El meu millor amic és un metge de Berga, i quan tens un amic a Berga, entre la Patum i el Pedraforca, és impossible no desenvolupar una certa catalanitat. Per això no em sento un turista a Catalunya, em sento a casa, i encara que ja fa molts anys, la relació encara dura. És com una relació amorosa.

—Això explica que parreu tan bé el català?

—Les classes de Medicina eren en català i, tot i que alguns professors volien canviar al castellà pels estrangers, jo no ho volia. Vaig anar als cursos gratuïts de català que oferia la Generalitat i en vaig aprendre ràpidament. És un idioma que m'agrada i l'he pogut mantenir, sobretot, gràcies al meu amic. Ara, des que m'he implicat en el procés, el practico molt més. M'agrada parlar-lo i cada dia n'aprenc una mica més.

—Quines impressions us heu endut de la vostra estada a Catalunya aquests dies?

—Van ser quatre dies molt intensos i molt emocionals, potser massa i tot. Va ser increïble. Vaig anar a casa del meu amic a Berga i va ser fantàstic, com sempre. La República catalana ja existeix, allà, al peu del Pirineu. Però també vaig fer molta activitat política i vaig veure molta gent, com la Tamara Carrasco, de Viladecans, a qui vaig conèixer per Twitter. És una persona que m'ha impressionat. Cal més gent com la Tamara. Vaig participar en la conferència dels Foreign Friends of Catalonia amb diversos acadèmics estrangers, molt interessant i amb molt de públic, entre el qual, familiars de gairebé tots els presos polítics. Parlar amb ells va ser molt emocionant.

—I la Diada?

—La Diada va ser un dels dies més importants de la meua vida, si no tenim en compte els esdeveniments familiars. Fa vint-i-quatre anys vaig prometre que

quan comencéssiu el procés d'independència, jo lluitaria amb vosaltres, i això faig, de manera pacífica. Veig coses que m'agraden molt: un poble en marxa, sense armes, només amb la convicció que amb la pau, el civisme i la democràcia es pot aconseguir la independència, i això és molt impressionant. M'agrada la gent, m'agraden els catalans. Sou un poble molt únic. Catalunya és una terra d'acollida, oberta i plural, i a la Diada això és ben palpable. No hi ha odi, com diuen els de Ciutadans, i participar-hi és una experiència indescriptible. S'hi respira alegria i esperança. Com diu la cançó, a Catalunya aquests seran dies que duraran anys, tota la meua vida.

—És clar que amb la mobilització massiva, pacífica i continuada no n'hi ha prou per aconseguir la independència. Amb el referèndum del primer d'octubre i la declaració d'independència sense posterior implementació, tampoc. Què més cal?

—Aquesta és la pregunta del milió de dòlars. Ningú en aquest procés no té la resposta màgica. Per començar, cal dir que el lema 'ni un pas enrere' és correcte. Allò que tot el món va veure el primer d'octubre és tan gran que ha quedat enregistrat en la memòria de moltes generacions. I ara què cal? Cal continuar. Vam dir que aquesta Diada era la Diada de la República i jo crec que sí, que la república catalana ja està feta. També pots dir que Catalunya encara forma part d'Espanya i hi ha guàrdies civils i exèrcit espanyol. Però on comença la república? Al cap, a la ment! I la república ja és al cervell de més de dos milions de persones. Ara cal implementar-la. Com diu el president Quim Torra, no podem acceptar segons quines sentències, no podem acceptar que hi hagi presos polítics. I en algun punt hem de repetir, o heu de repetir, el primer d'octubre. No el referèndum, sinó la desobediència total. És això que cal continuar fent.

—Creieu que la via de la desobediència no violenta és la que cal seguir?

—L'estat espanyol va dir que no hi hauria referèndum i la gent va anar a votar,

encara que els van dir que era il·legal. Vau desobeir. Ara bé, la desobediència només funcionarà si és multitudinària. No n'hi ha prou amb la Tamara i uns quants més que tallin autopistes o obrin barreres de peatge. Cal que la gent torni a sortir al carrer. Per què no es bloquen les carreteres al voltant de les presons quan vulguin traslladar els presos una altra vegada a Madrid? Cal la implicació del govern i calen sacrificis. Cal llegir el llibre de Nelson Mandela. Cal exercir desobediència pacífica, però total, perquè l'estat espanyol no pot posar a la presó dos milions de persones. Quan comencin els judicis, caldrà fer-ho. Els polítics han de governar, però també han d'acompanyar la gent en aquest procés. Una vaga general és una forma de protesta, pot ser la primera fase. Si jo visqués aquí i no fos només català d'adopció, seria el primer de fer-ho. Però cal que en algun moment el govern digui que cal fer això.

—Potser no tothom al govern hi estaria d'acord...

—Ja sé que hi ha diferències dins el govern, però potser els partits es poden posar d'acord en una estratègia comuna. A mi em va sorprendre que la mateixa gent que el primer d'octubre va exercir aquesta desobediència total, el 27 d'octubre es quedés a casa. Per què els Mossos no van protegir la Generalitat i els consellers? Per què no poses un cordó de tres-cents mossos a protegir el palau de manera pacífica? Perquè els polítics es van aturar. I quan declares la independència, has de promoure lleis que tothom hagi de complir, i això no es va fer. Jo ho esperava, però no va passar.

—El referèndum pactat amb Espanya, seguint el model escocès, el veieu viable?

—Aquest referèndum hauria estat la millor solució, però l'estat espanyol no el va acceptar mai. Potser en algun moment, després de mesures de desobediència i d'una gran vaga general, l'estat el pot arribar a acceptar, però no ho crec. La mentalitat de l'estat espanyol no ho pot acceptar, això, la cantarella de l'Espanya

ALBERT SALAMÉ

indivisible és massa forta. És com la Xina o Turquia, no poden acceptar que una part vulgui independitzar-se'n. I crec que ara ja és massa tard. No sé què passaria si Espanya fes una oferta d'aquesta mena, però ara mateix el referèndum pactat no pot ser l'objectiu del poble català, som a un punt més avançat.

—L'estat espanyol actua de manera democràtica amb Catalunya?

—Gens ni mica. Això ho va veure tothom. Un estat europeu –europeu, no Turquia ni Albània– no pot donar hòsties als votants, no els pot disparar bales de goma. La gent volia votar, i democràcia és votar. Un referèndum no pot ser mai il·legal. És com si et diguessin que no pots expressar les teves idees. Un referèndum és expressar una opinió i

això és a la base de la democràcia. Jo volava de Mèxic cap a Frankfurt la nit del primer d'octubre, però a l'avió hi havia internet i no m'ho podia creure. Quan vaig arribar a Alemanya, estava en estat de xoc, però alhora em sentia molt orgullós, perquè em sentia part de l'èxit. Els catalans van fer una cosa molt gran, un acte de desobediència inaudit a Europa, comparable potser al que van fer el seu dia les repúbliques bàltiques. L'estat espanyol va fer servir la força bruta i fins i tot va provar d'anul·lar internet, però el poble català va resistir, sense armes i sense violència.

—I com pot ser que això passi davant el silenci més o menys generalitzat d'un continent com Europa, amb una sèrie de valors teòricament molt consolidats?

—El problema és que ara Europa té molts problemes, sobretot derivats de la immigració. Però el problema més gran d'Europa és la manca de cohesió. La Unió ha crescut massa de pressa i ara tenim tots els països de l'est que tenen una direcció més autocràtica, i això fa perillar la idea d'Europa. Aquests són els grans perills que veuen Merkel i Macron, i quan apareixen els catalans amb la seva independència, a Berlín o a París no els agrada, tenen problemes més greus a resoldre. Però això no és correcte, perquè Catalunya és un exemple perfecte de democràcia, de voluntat democràtica, de participació, que són els valors amb què els polítics europeus s'omplen la boca. Els governs europeus han d'acceptar que un territori com Catalunya vulgui decidir lliurement sobre la seva identitat. A més, passar per alt la situació no farà sinó que empitjori, i finalment s'arribarà a un punt que els polítics europeus tampoc no desitgen.

—Ha canviat la percepció de Catalunya que tenen els alemanys, des que Puigdemont hi va ser detingut i hi va passar uns mesos?

—L'estada forçosa de Puigdemont a Alemanya ha ajudat el procés, sens dubte. Quan van arrestar el president i ho vaig llegir als mitjans alemanys, hi havia comentaris de tota mena: uns deien que no podia ser i que no era pas un terrorista, que organitzar un referèndum no era un crim, però uns altres deien que havíem de viure tots junts i que la llei a Espanya deia una cosa i s'havia de respectar i que, per tant, calia extraditar-lo. Això era el primer dia. Però a mesura que la gent va anar seguint el procés judicial i es va anar informant, l'estat d'opinió va anar canviant. Els polítics alemanys també van pronunciar-se en contra de l'extradició en general i deien que no es podia condemnar a trenta anys un polític com Puigdemont. No era un moviment de masses, òbviament, però la gent informada políticament sí que va canviar d'opinió, i crec que ara un 70% o 80% d'aquesta gent és més favorable. El problema és que gran part de la premsa o no

en parla o és més propensa a reproduir els missatges de Madrid.

—Potser per això la percepció que els catalans són egoistes i que a Europa cal unitat i no separació persisteix...

—Aquesta percepció encara hi és, sí, i sempre amb els mateixos arguments: hem d'estar junts a Europa, i si un estat se separa va en la direcció contrària, i els catalans són els rics i egoistes que volen anar-se'n. I aquí és on cal discutir amb la gent i informar-los. Cal explicar que els catalans no volen ser més rics, sinó defensar una identitat i poder dir que són catalans. El govern català podria dir que quan siguem independents, acceptarem continuar pagant uns diners a Espanya durant una sèrie d'anys. Jo ho faria. Cal presentar un pla amb les coses que farà Catalunya quan sigui independent i cal innovar, fer coses que altres països no han fet. Per la història conjunta, pels llaços familiars. I també cal insistir que no tenim cap problema amb el castellà i que en una Catalunya independent l'espanyol estaria protegit, perquè també forma part de la nostra història. Cal tenir coratge i dir-ho. Explicar que Catalunya seria un estat diferent.

—Algunes veus diuen que Angela Merkel i el seu govern fan gestions discretes per a reduir el conflicte català o li atribueixen les pressions perquè s'aturés la violència policial del primer d'octubre. Creieu que és cert?

—No ho sé. Hi va haver un moment que la repressió es va aturar. Podria ser influència d'Angela Merkel, però no ho sé. Algun dia se sabrà.

—Per acabar: si un dia us truqués el president Quim Torra i us demanés consell, què li diríeu?

—Jo li diria que cal començar els primers passos de desobediència i de vaga general, però tots plegats, inclòs el govern, no únicament la gent, com la Tamara Carrasco, i que cal presentar aquest pla valent que digui que Catalunya continuarà essent solidària amb tot el món i sobretot amb Espanya. ■

Els governs europeus han d'acceptar que un territori com Catalunya vulgui decidir lliurement sobre la seva identitat

Cal presentar aquest pla valent que digui que Catalunya continuarà essent solidària amb tot el món

**D.E.S.
C.O.N.N.E.C.T.A.**

ARTS ESCÈNIQUES
GASTRONOMIA / LLIBRES / MÚSICA
CULTURA POPULAR
CINEMA / ARTS VISUALS / MUSEUS
FIRES I MERCATS

Exposicions Antoni Miró a València

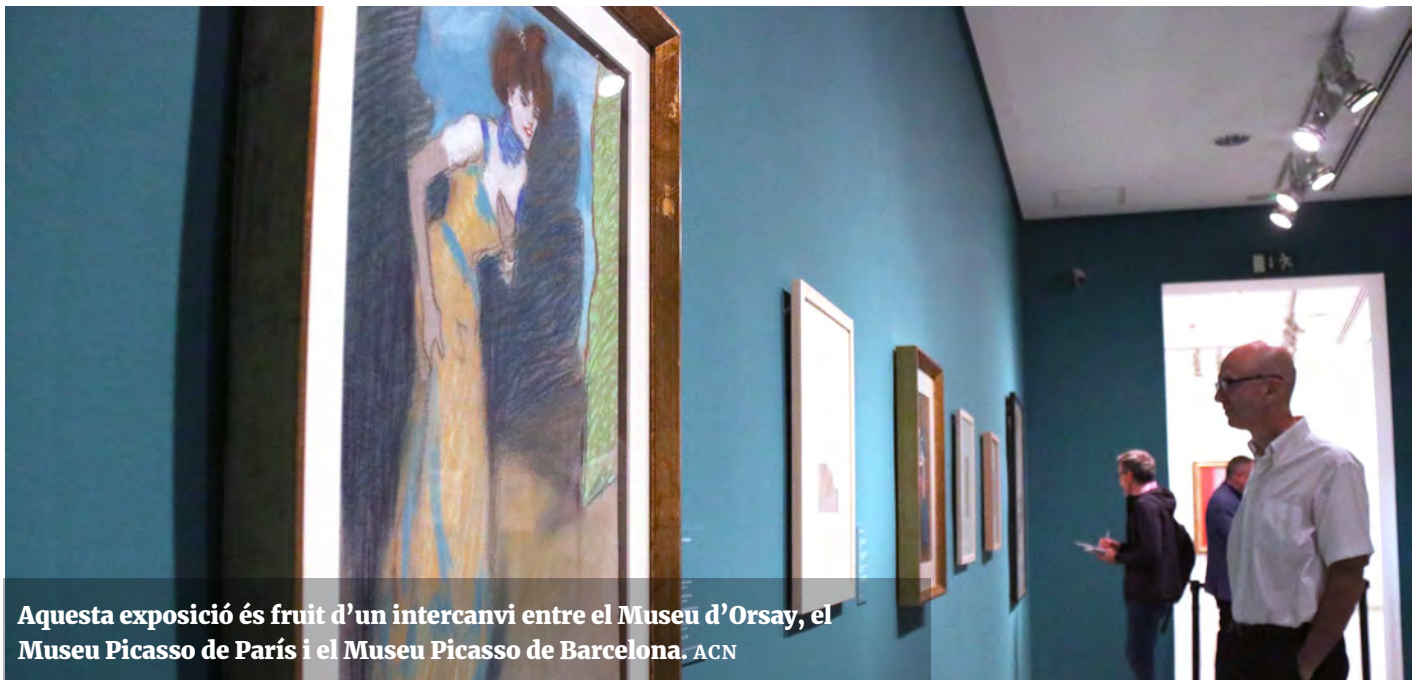
Festivals Serializados a Barcelona

Arts escèniques Terrassa Noves Tendències

29-30/9/2018 > VilaWeb {Paper

*'Cinc banyistes', una obra de Paul Cézanne que
Picasso tenia a la seva col·lecció privada i que ara
forma part del fons del Museu Picasso de París.*

'PICASSO DESCOBREIX PARÍS': LES OBRES QUE EL VAN IMPRESSIIONAR

Aquesta exposició és fruit d'un intercanvi entre el Museu d'Orsay, el Museu Picasso de París i el Museu Picasso de Barcelona. ACN

'PICASSO DESCOBREIX PARÍS': UNA MOSTRA QUE APLEGA LES OBRES QUE EL VAN IMPRESSIONAR EN ELS PRIMERS VIATGES A LA CAPITAL FRANCESA

Exposicions Formen l'exposició dinou peces d'autors com ara Cézanne, Degas, Gauguin i Toulouse-Lautrec

REDACCIÓ

Fins el 20 de gener el Museu Picasso de Barcelona exposa la mostra 'Picasso descobreix París', que tracta sobre l'impacte que va tenir en els primers viatges que va fer a París. S'hi exposen dinou peces impressionistes i simbolistes d'artistes com ara Cézanne, Degas, Gauguin i Toulouse-Lautrec. 'Amb aquesta exposició volem mostrar què va veure i com va influir directament en la seva pintura', diu la comissària de la mostra, Malén Gual.

Picasso va anar a París per primera vegada l'any 1900, quan una obra seva

es va exhibir a l'Exposició Universal. Tal com explica Gual, el pintor ja coneixia una mica què s'hi feia, gràcies a Cases, Rusiñol i les revistes que es rebien als Quatre Gats i a l'Escola de la Llotja. Tanmateix, veure directament l'art dels impressionistes, postimpressionistes i simbolistes el va colpir molt.

Entre les peces exposades, hi ha *Les cinc banyistes*, de Cézanne, que pertanyia a la col·lecció personal de Picasso; *Les planxadores*, de Degas, una obra meravellosa del 1890; un Manet, un Gauguin, dos dibuixos de Toulouse-Lautrec i una sèrie de dibuixos de Pierre Cécile Puvis de Chavannes, molt interessants perquè es relacionen directament amb un dibuix de

Picasso. La selecció d'obres de Barcelona s'ha fet a partir d'una crítica de Felicien Fagus amb motiu de l'exposició 'Picasso i Iturrino' l'any 1901, i també a partir d'obres seves que fan referència a uns altres artistes.

Aquesta exposició és fruit d'un intercanvi entre el Museu d'Orsay, el Museu Picasso de París i el Museu Picasso de Barcelona. Concretament, el de Barcelona ha deixat al d'Orsay 52 obres que ara mateix es mostren a París en l'exposició 'Picasso. Blau i rosa'. I al Museu Picasso de París li ha deixat vuit obres mestres, com ara *Ciència i Caritat*, una de les peces cabdals del període de formació de l'artista, on es poden veure els esbossos de l'obra. ■

Les escultures eròtiques exhibides al passeig Marítim. E.P.

UNA RETROSPECTIVA D'ANTONI MIRÓ INAUGURA EL NOU ESPAI LA BASE DE VALÈNCIA

Exposicions La mostra aplega més de 250 obres de l'artista alcoià

REDACCIÓ

Fins diumenge, es pot veure al nou espai la Base de València una mostra retrospectiva de l'obra d'Antoni Miró. S'hi apleguen més de 250 peces pintades per l'artista alcoià des de l'any 2012 que ofereixen 'una petita denúncia de com de malament va el món', en paraules de Miró mateix. Per això s'hi exhibeixen les seves mirades sobre les marxes polítiques, reunides en l'epígraf 'Mani-festa' i que reflecteixen escenes de l'anomenada Primavera Valenciana i de l'àrab, manifestacions del procés, actes feministes i reivindicacions de

col·lectius socials i professionals. En un altre apartat, hi apareixen sèries sobre nus masculins i femenins.

La mostra és presidida per un gran mural amb els retrats dels personatges que han marcat Antoni Miró, de Sigmund Freud a Antoni Tàpies, passant per Salvador Allende, Montserrat Roig, Vicent Andrés Estellés i Carles Santos. I es complementa amb una sèrie d'activitats paral·leles, entre les quals, unes visites guiades per especialistes, tallers didàctics per a famílies i col·loquis sobre la trajectòria de Miró. També s'ha editat un catàleg musicat, dirigit per Feliu Ventura, en què deu músics dediquen una cançó cadascun a una obra de Miró.

Precedida per la polèmica sobre les escultures eròtiques exhibides al passeig Marítim, la mostra inaugura aquest nou espai de la ciutat, la Base de la Marina. Era la seu de l'equip guanyador de la Copa d'Amèrica del 2007 i ara s'ha reconvertit en un espai d'art. L'edifici, situat als antics molls del port, manté els aires d'arquitectura industrial, i els seus 2.000 metres quadrats el fan idoni per a fer-hi exposicions de tota mena. La idea de recuperar aquest espai prové de la presidència de la Generalitat del País Valencià, que volia recuperar l'edifici per als ciutadans i convertir-lo en una sala on prevalgués la llibertat d'expressió i la creativitat. ■

ESTRENES DE SÈRIES, CONVIDATS ESTRELLA I TENDÈNCIES, AL SERIELIZADOS FEST

Festivals El festival incorpora una secció en què estrenarà onze produccions d'arreu

REDACCIÓ

Més enllà d'una moda passatgera, ja fa anys que les sèries s'han consolidat com una nova forma de consum cultural. Per això, com passa amb el cinema, el teatre i la música, aquest gènere també té el seu circuit de festivals. Un dels més veterans i prestigiosos és el Serializados Fest, que es fa aquest cap de setmana al Centre de Cultura Contemporània de Barcelona. El certamen és un aparador de les tendències, s'hi estrenen un bon grapat de pro-

duccions i s'hi apleguen alguns dels creadors més destacats.

Un dels principals reclams és l'homenatge a l'aclamada *Breaking Bad*, ara que fa deu anys que es va estrenar i cinc que va acabar. Vince Gilligan, creador de la sèrie i del seu *spin-off*, *Better Call Saul*, participarà en una sessió i impartirà una classe magistral.

Com a novetat, el Serializados incorpora la secció Panorama, en què s'estrenaran onze sèries. Entre les més destacades: *El Lobista*, un enjòlit polític que ha estat un autèntic èxit a Argentina; *Mr. Mercedes*, una sèrie policíaca basada en una novel·la de Stephen King

El país convidat enguany és Islàndia, que hi serà representat per Jón Gnarr, humorista, creador de la sèrie *Naeturvaktin* i ex-batlle de Reykjavík

Benedict Cumberbatch torna a la petita pantalla amb la sèrie 'Patrick Melrose'. S.F.

protagonitzada per Brendan Gleeson; l'èxit de la televisió flamenca *De Dag* (The Day) i la nova sèrie d'HBO en coproducció amb RAI basada en el llibre d'Elena Ferrante *La amiga estupenda*. També s'estrenarà el primer capítol de la segona temporada del drama mil·lenista *Mai neva a Ciutat*, original d'IB3; la ficció noruega *Heimebane*, que narra la història d'una entrenadora d'un equip maculí de primera divisió; i el capítol pilot de *Liberty*, la nova producció de la televisió pública danesa sobre la vida dels expatriats europeus al cor del continent africà.

Fora de la secció Panorama, hi haurà dues projeccions especials: el capítol

pilot de *Patrick Melrose*, la nova sèrie protagonitzada per Benedict Cumberbatch; i la primera websèrie eròtica de la directora de cinema adult independent Erika Lust: *XConfessions Webseries*, que narra la relació entre dues amigues i que es completa amb un podcast on llegeixen fantasies i històries sexuals enviades pels oients.

El país convidat enguany és Islàndia, que hi serà representat per Jón Gnarr, humorista, creador de la sèrie *Naeturvaktin* i ex-batlle de Reykjavík, i Sigurjon Kjartansson, el guionista de la sèrie *Trapped*. Jón Gnarr participarà en un col·loqui i estrenarà la sèrie *The Mayor*, una comèdia que narra, mitjançant la

ficció, el seu mandat a la capital islandesa. I Sigurjon Kjartansson participarà en la sessió professional explicant el cas d'estudi de *Trapped*, la sèrie islandesa amb més pressupost i amb més ambició de la història que estrena segona temporada aquesta tardor.

El festival també dedicarà una sessió a recordar i difondre la figura de l'escriptora, assagista i dramaturga Maria Aurèlia Capmany, la primera creadora de sèries a RTVE, enguany que es commemora el centenari del seu naixement. Per això es projectarà un episodi de *Les nits de la tieta Rosa* i, en acabat, es farà una taula rodona moderada per Mònica Terribas. ■

'Circo de pulgas', de la companyia gallega Matarile
Teatro. RUBÉN VILANOVA

UNA CITA AMB LES NOVETATS EN ARTS ESCÈNIQUES AL FESTIVAL TERRASSA NOVES TENDÈNCIES

Festivals A més, enguany, el certamen incorpora espectacles musicals

REDACCIÓ

Aquest cap de setmana es fa el Festival Terrassa Noves Tendències, que amb els anys s'ha consolidat com l'aparador de les novetats en arts escèniques. A més, enguany, com a novetat, incorpora espectacles musicals. En total, ofereix trenta activitats, de les quals dotze s'estrenen al certamen i deu són coproduccions. Per primera vegada, el festival sortirà de Terrassa i, a banda de dur espectacles als barris de la ciutat, també en presentarà a Matadepera i Ullastrell.

L'espectacle inaugural anirà a càrrec dels belgues Kiss & Cry, encapçalats per

la coreògrafa Michele Anne de Mey i el cineasta Jaco van Dormael. Estrenaran en català l'espectacle *Cold Blood*, que arrenca amb una microdansa a l'escenari i s'acaba convertint en un film en directe a la gran pantalla. Altres espectacles arribats de fora que s'hi podran veure són la proposta de la companyia gallega Matarile Teatro *Circo de Pulgas* i l'espectacle xilè *Correo*, dirigit per Paula Aros Gho i que versa sobre l'hàbit nostàlgic d'escriure's cartes.

El cartell també compta amb una desena de coproduccions. Txalo To-loza-Fernández i Laida Azkona Goñi presentaran *Tierras del sud*, un projecte escènic sobre neocolonialisme i barbàrie centrat a la Patagònia argentina. Una

altra coproducció és la nova creació de David Espinosa, *Una història universal*, que fa un recorregut per la història de la humanitat mitjançant la manipulació d'objectes, l'acció coreogràfica i el teatre d'ombres.

Seguint amb la línia de defensar el talent més emergent, el TNT ha coproduït Marc Villanueva Mir, que presenta el joc performatiu *El candidato*. També Soren Evinson, que estrenarà *A nation is born in me*, i La Señorita Blanco, que presentarà *Una pequeña parte de este mundo*. En l'àmbit musical destaquen artistes com el grup Za!; el duet Nuú i Rodrigo Cuevas, que fusionarà la música tradicional amb bases electròniques. ■

Un home i un nen beuen de dos porrons, en una fotografia històrica d'Abrera. FGA

ABRERA RECUPERA LA TRADICIÓ DELS PORRONS AMB UNA FIRA

Fires Hi haurà concursos, música i una mostra gastronòmica

REDACCIÓ

Fa unes dècades, Abrera era coneguda a tot el país pels porrons: els hostals que hi havia al pas de l'antiga Nacional-II pel poble oferien vi de franc als viatgers que poguessin –i volguessin– aixecar amb una sola mà uns porrons de gran pes. Tot i que aquesta tradició ja s'ha perdut, ara el municipi impulsa una fira per a recordar-la, la Fira Gastronòmica dels Porrons d'Abrera, que es fa durant tot el cap de setmana.

La tradició dels porrons va començar de la mà de Joanet Juhera, que a final del segle XIX va fundar un restaurant amb un porró gegant a l'entrada: qui aconseguia aixecar-lo, bevia de franc. Va tenir tant d'èxit que una altra taverna del carrer, cal Ginesta, el va copiar i va posar dos porrons a la porta. En Juhera va pujar l'aposta i en va posar tres. Finalment a la dècada dels anys cinquanta, una altra família del barri, els Simó, van obrir els Quatre Porrons.

L'activitat de les tres tavernes van fer famós aquest tram de la N-II, que molta

gent feia servir per anar a Montserrat. Cap al 1970, es va construir una variant de la carretera principal (l'actual A-2) que va alliberar el tram d'Abrera del trànsit, però també va fer canviar el negoci tradicional dels hostals a peu de carretera. Amb tot, els restaurants es van mantenir actius fins entrat els anys dos mil.

L'objectiu de la fira és recuperar l'esperit d'aquests restaurants i la cuina de proximitat que s'hi oferia. Es farà amb un nou concurs d'aixecar porrons, una exposició fotogràfica i, sobretot, amb mostres dels plats dels restaurants.

El film 'El reino' tracta els darrers escàndols de corrupció de l'estat espanyol. IMDB

RODRIGO SOROGOYEN ESTRENA 'EL REINO', UN RETRAT SOBRE LA CORRUPCIÓ POLÍTICA A L'ESTAT ESPANYOL

Pocs dies després d'haver-se presentat a la Secció Oficial del Festival de San Sebastià, la pel·lícula de Rodrigo Sorogoyen *El reino* arriba aquest divendres a les sales de cinema. El film, una ficció amb què el director retrata la corrupció política a l'estat espanyol, està protagonitzat per Antonio de la Torre. Aquesta setmana també s'estrena als cinemes l'esperat documental de Wim Wenders que mostra una mirada més propera del Papa Francesc.

El reino

Direcció: Rodrigo Sorogoyen. Intèrprets: Bárbara Lennie, Ana Wagener, Mónica López; Josep Maria Pou, Nacho Fresneda, Luis Zahera. Gènere: Enjòlit.

Un influent vice-secretari autonòmic és a punt de fer el salt a la política estatal quan es veu esquitxat per unes filtracions que l'impliquen en una trama de corrupció amb un amic seu.

Pope Francis: A Man of His Word

Direcció: Wim Wenders. Intèrprets: El papa Francesc. Gènere: Documentari.

El film mostra una mirada més propera del Papa Francesc i la seva tasca religiosa. Per a fer-ho, la càmera del director ha seguit el Papa en les seves visites a les Nacions Unides i la Zona Zero de Nova York, i al Centre Mundial de Commemoració de l'Holocaust a Jerusalem, entre altres.

Oreina

Direcció: Koldo Almandoz. Intèrprets: Iraia Elías, Erika Olaizola; Laulad Ahmed Saleh, Patxi Bisquert, Ramon Agirre. Gènere: Enjòlit.

Dos germans que porten anys sense parlar tot i compartir una casa familiar dividida en dues zones.

First reformed

Direcció: Paul Schrader. Intèrprets: Amanda Seyfried, Victoria Hill, Kristin Villanueva; Ethan Hawke, Cedric the Entertainer, Philip Ettinger. Gènere: Enjòlit.

Ernst Toller és un capellà solitari d'una petita església de l'estat de Nova York. Quan una feligresa embarassada li demana consell pel seu marit, un ecologista radical, el religiós es veu immers en el seu propi passat.

Són gairebé deu anys de contes en què es forja l'art i l'artesanía de Stephen King, i estan ordenats cronològicament

Ramon Mas

STEPHEN KING PER PARTIDA DOBLE

L'Altra Editorial i Males Herbes s'han aliat per presentar conjuntament dues obres complementàries de l'escriptor Stephen King que el recuperen i revaloren en català · Llegiu-ne un fragment de cadascuna

REDACCIÓ

L'Altra Editorial i Males Herbes sumen esforços per reivindicar el valor de l'escriptor Stephen King (Portland, 1947) com a narrador. Males Herbes publica el recull de contes *Torn de nit*, en una traducció de Ferran Ràfols. Són vint contes escrits entre 1968 i 1977, en què descobrim com es va forjar l'univers d'aquest autor que va revolucionar la literatura de terror amb novel·les com *Carrie*, *The shining*, *El fugitiu*, *The green mile*, etc. I per la seva banda, l'Altra Editorial publica *Escriure, memòries d'un ofici*, traduït per Martí Sales, un assaig on Stephen King explica la seva formació com a escriptor, que va començar de ben petit i es va anar reforçant en l'adolescència i joventut.

Els llibres arribaran la setmana vinent a les llibreries. Podeu llegir un fragment del conte **'Sé el que necessites'** del volum *Torn de nit*. I també un fragment d'*Escriure, memòries d'un ofici*.

L'editor de Males Herbes, Ramon Mas, explica la gènesi del projecte conjunt, la tria de *Torn de nit* i les virtuts literàries de Stephen King:

«Ho hem de reconèixer, quan l'Eugènia Broggi ens va proposar de publicar

alguna cosa de ficció de Stephen King alhora que ella li treia l'assaig, se'ns va encendre una llumeta. Mai no ens ho havíem proposat. Va ser una bona excusa per a recuperar alguns llibres amb els quals havíem gaudit feia dècades i certificar que, entre les 58 novel·les i els deu reculls de contes hi havia, com a mínim, mitja dotzena de llibres extraordinaris, narrats amb una riquesa de recursos i una vivacitat de personatges a l'abast de molt pocs escriptors.

Certificat això, calia triar quin seria el llibre. La nostra idea era clara: demostrar als lectors amb prejudicis (fos cap al gènere de terror o cap a un autor que havia encapçalat les llistes de vendes a tot el món durant dècades) que Stephen King escrivia realment bé. De seguida vam pensar en els contes de *Torn de nit*, molts dels quals els havia escrit abans de dedicar-se professionalment a l'escriptura, pel pur goig d'explicar històries, i en els quals desplega bona part dels recursos i temes que acabarà de perfilar en les seves millors novel·les.

Són gairebé deu anys de contes en què es forja l'art i l'artesanía de Stephen King, i estan ordenats cronològicament. Hi trobem algunes històries de joventut potentíssimes, on encara pren de mirall

mestres com H.P. Lovecraft o Richard Matheson, però a poc a poc anem descobrint un món personal, habitat per pares de família alcohòlics i nens que viuen en una realitat diferent de la dels adults. I aquí, en la creació dels personatges i les seves circumstàncies mundanes, és on rau la capacitat de King per a endinsar-se en els malsons quotidians, de vegades tan familiars i terribles que ni tan sols li cal utilitzar cap element sobrenatural perquè ens glacin la sang.

Llegits en conjunt, veurem com als contes de *Torn de nit*, Stephen King desenvolupa totes les seves habilitats narratives. Hi ha relats purament descriptius, d'altres que són tot acció, o que es concentren en crear una atmosfera. N'hi ha que són un malson infantil i n'hi ha que són un record entranyable. N'hi ha de costumistes, d'irònics, de psicològics i fins i tot alguns que són una gran trampa per fer-te caure de quatre potes en un gir final sorprenent. Les diferències entre els contes són tantes, que a ningú li agradaran tots vint, però estem segurs qualsevol lector, independentment de les seves preferències literàries, hi trobarà un grapat de narracions que li tocan la fibra d'una manera inesperada, i que perduraran dins la seva memòria.»

CARPACCIO DE VEDELLA

Una nova proposta de 'La cuina de la Neus'

Ingredients

- 400g de filet de vedella
- 200g de formatge parmesà
- suc d'una llimona
- dues cullerades de vinagre de Mòdena
- quatre cullerades d'oli d'oliva verge
- una cullerada de mostassa
- sal gruixuda
- pebre negre
- fulles de germinats
- fulles de cibulet
- 50g de pinyons torrats

NEUS CUSCÓ

Agafem el tros de vedella i el netegem de greix. L'emboliquem amb paper film i el posem dues hores al congelador. D'aquesta manera es pot tallar ben prim.

Posem els talls en una plata i per sobre hi tirem el suc de la llimona i la sal gruixuda. Ho deixem macerar durant mitja hora.

Mentrestant, en un bol, posem la cullerada de mostassa, pebre negre, vinagre de Mòdena i oli d'oliva. Ho remenem ben remenat.

Al l'hora de servir, col·loquem els talls de vedella en plats individuals i pintem els talls amb la salsa.

Al mig, posem els germinats, una mica de cibulet i els pinyons.

Per acabar el plat, a sobre de la carn, hi posem uns encenalls de formatge parmesà.

La Guàrdia Civil l'1-O: 'Si un no se n'ha anat amb la costella trencada, poc li n'ha faltat'

Amnistia Internacional denuncia la passivitat de la fiscalia espanyola per a investigar la violència de la policia l'1-O

Camps s'ofereix al PP com a candidat a la batllia de València i el partit el rebutja

L'acord perquè els diputats amenaçats puguin delegar el vot no té la majoria garantida

El ple de l'Ajuntament de Barcelona aprova l'obligació de destinar el 30% de la nova construcció a habitatge social